

Univerzita Hradec Králové

Ústav sociální práce

Uplatnění absolventů sociální práce na trhu práce

Bakalářská práce

Autor: Dana Klusoňová
Studijní program: B6731 Sociální politika a sociální práce
Studijní obor: Sociální práce
Vedoucí práce: Mgr. Zuzana Truhlářová, Ph.D.

Hradec Králové

2015

Univerzita Hradec Králové

Ústav sociální práce

Akademický rok: 2015/2016

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení: **Dana Klusoňová**

Osobní číslo: **U13151S**

Studijní program: **B6731 Sociální politika a sociální práce**

Studijní obor: **Sociální práce**

Název tématu: **Uplatnění absolventů sociální práce na trhu práce**

Název tématu AJ: **The graduates of social work in labor market**

Garantující pracoviště: **Ústav sociální práce**

Zásady pro vypracování: Svoji bakalářskou práci bych ráda zaměřila na možnosti uplatnění absolventů sociální práce na trhu práce. Cílem je popsat možnosti uplatnění absolventů sociální práce na trhu práce a zjistit, jaká je uplatnitelnost absolventů sociální práce na trhu práce z pohledu samotných absolventů a potenciálních zaměstnavatelů.

V rámci empirického šetření bude využita kvantitativní výzkumná strategie, metoda dotazování a analýzy, technika dotazníku vlastní konstrukce.

Forma zpracování bakalářské práce: tištěná
Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Zuzana Truhlářová, Ph.D.
Datum zadání bakalářské práce: 5.května 2016
Termín odevzdání bakalářské práce: 23. listopadu 2016

Mgr. Zuzana Truhlářová, Ph.D.
Ph.D.

ředitelka

PhDr. Martin Smutek,

vedoucí katedry

Dne ?

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a zdrojů informací.

V Hradci Králové

.....
Vlastnoruční podpis

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala vedoucí mé bakalářské práce Mgr. Zuzaně Truhlářové, Ph. D. za cenné rady, trpělivost a odborné vedení mé bakalářské práce.

Neocenitelnou podporu mi poskytovala i má rodina nejen při zpracovávání této práce ale i v průběhu celého studia, ze srdce děkuji.

.....

Vlastnoruční podpis

Abstrakt

KLUSOŇOVÁ, Dana. *Uplatnění absolventů sociální práce na trhu práce*. Hradec Králové, 2016. ? s. Bakalářská práce. Univerzita Hradec Králové, Ústav sociální práce. Vedoucí práce: Mgr. Zuzana Truhlářová, Ph. D.

Základní údaje charakterizující v českém jazyce obsah a výsledky závěrečné práce.

Bakalářská práce je zaměřena na možnosti uplatnění absolventů sociální práce na trhu práce. Pro svoji bakalářskou práci jsem si vybrala Vyšší odbornou školu v Pardubicích a České Třebové, Masarykovu univerzitu v Brně a Ústav sociální práce Univerzita Hradec Králové. V práci se snažím vystihnout, jak absolventi těchto škol vidí své uplatnění na trhu práce. Snažím se vystihnout pojmy – absolvent, trh práce, zaměstnavatel a další. Pro svoji praktickou část jsem zvolila formu dotazníkového šetření, které provádím s absolventy již zmiňovaných škol. Snažím se zjistit, jaké jsou názory absolventů sociální práce na jejich možnosti uplatnění na trhu práce, kde by preferovali či měli zájem pracovat, či jak dlouho jim trvalo, než si našli práci v oboru sociální práce.

Klíčová slova: sociální práce, absolvent, trh práce.

Abstract

KLUSOŇOVÁ, Dana. *The graduates of social work in labor market*. Hradec Králové, 2016. ? p. Bachelor Degree Thesis. University of Hradec Králové. Leader of the Bachelor Degree Thesis: Mgr. Zuzana truhlářová, Ph. D.

Základní údaje charakterizující obsah a výsledky závěrečné práce ve zvoleném cizím jazyce.

The bachelor thesis is focused on the possibilities of employing graduates of social work in the labor market. I have chosen the Higher Technical School in Pardubice and Česká Třebová, Masaryk University in Brno and the Institute of Social Work of the University of Hradec Králové for my bachelor thesis. I am trying to capture how graduates of these schools see their application in the labor market in my bachelor thesis. I try to describe the terms - graduate, job market, employer and others. I have chosen the form of a questionnaire survey for my practical part. I am conducting a questionnaire survey with the graduates of the aforementioned schools. I try to find out what are the views of graduates of social work on their employment on the labor market, where they would prefer or were interested in working or how long it took them to find work in the field of social work.

Keywords: Graduate, labor market, social work

OBSAH

Úvod	8
1 Postavení absolventů na trhu práce	10
1.1 Evidence nezaměstnanosti na trhu práce	11
1.2 Zaměstnavatelé a absolventi škol	12
2 Absolventi škol a trh práce	15
2.1 Zprostředkovatelé práce	15
2.1.1 Úřady práce	15
2.1.2 Aktivita škol	17
2.1.3 Internetové pracovní portály, agentury práce	18
2.2 Potřeby trhu práce v oblasti sociálních služeb	18
2.2.1 Osobnost sociálního pracovníka	20
2.2.2 Vlastnosti a schopnosti sociálního pracovníka	21
3 Školy poskytující vzdělání v sociální oblasti	24
3.1 Školy poskytující vzdělání v sociální práci	25
3.1.1 Vyšší odborné školy	25
3.1.2 Vysoké školy	28
4 V jakých pozicích se uplatňují absolventi sociálních škol	31
4.1 Základní role sociálního pracovníka	32
5 Metodologická část	34
5.1 Formulace výzkumných cílů	34
5.2 Výzkumná strategie	35
5.3 Popis výzkumného souboru	36
6 Výsledky výzkumného šetření a jejich interpretace	38
6.1 Interpretace dílčího cíle 1 – co vedlo respondenty ke studiu na školách zaměřených na sociální práci	41
6.2 Interpretace dílčího cíle 2 – jak respondenti pohlíží na své uplatnění na trhu práce v oboru sociální práce	45
7 Závěr výzkumného šetření	52
Závěr	54
Seznam tabulek a grafů	56
Seznam použité literatury	58
Seznam příloh	60

Úvod

Jako téma své Bakalářské práce jsem si zvolila „Uplatnění absolventů sociální práce na trhu práce“. Konkrétně se zaměřuji na absolventy z Univerzity Hradec Králové – Ústav sociální práce, Masarykova univerzita Brno, Vyšší odborné školy v Pardubicích a České Třebové. Ve své práci bych se ráda zaměřila na vymezení pojmů absolvent, jaké profese mohou absolventi po ukončení školy vykonávat či v jakých organizacích se mohou uplatňovat. Také chci poukázat jakého postavení se dostává absolventům škol, jak k absolventům přistupují potencionální zaměstnavatelé. Dále se ve své teoretické části bakalářské práce zabývám tím, kdo vše může být zprostředkovatelem práce, popřípadě na jaké instituce se mohou absolventi obrátit s dotazem na práci. V neposlední řadě bych se ráda věnovala školám, které poskytují studium v oboru sociální práce. Jak jsem již zmínila na začátku úvodu, budu se věnovat převážně vyšším odborným školám a vysokým školám, které se zaměřují na tento obor. Ve své podstatě se dá říci, že absolventi oboru sociální práce se mohou uplatnit ve státní správě a samosprávě, v neziskových organizacích. Mohou pracovat se širokou škálou klientů.

Dle mého názoru je toto téma velmi aktuální. Velmi často se absolventi mohou setkat s názorem či důvodem pro nepřijetí, že nemají dostatečnou praxi v oboru. Otázkou však zůstává, kde my, jakož to čerství absolventi máme potřebnou praxi sehnat. V těchto případech se absolventům otevírají další možnosti, kdy mohou rozšířit své vzdělání v rámci rekvalifikačních kurzů.

Jako praktickou část své bakalářské práce jsem si zvolila dotazníkové šetření s absolventy škol – Vyšší odborná škola Česká Třebová a Pardubice, Masarykova univerzita Brno a Ústav sociální práce Univerzita Hradec Králové. . Ráda bych získala informace o tom, jaké jsou názory absolventů na jejich uplatnitelnost na trhu práce v oboru sociální práce.

Cílem mé bakalářské práce je zmapování pohledů absolventů na jejich uplatnění na trhu práce v oboru sociální práce.

Svoji práci bych chtěla zjistit názory absolventů na možnosti jejich uplatnění na trhu práce v oboru sociální práce. Budu také zjišťovat, co vlastně absolventy vedlo k výběru školy právě zaměřené na obor sociální práce, nebo kde by preferovali, či měli zájem pracovat (jak jsem již zmínila mají širokou škálu možností, kde se mohou uplatnit). V neposlední řadě bych ráda zjistila, jak dlouho trvalo absolventům, kteří již pracují najít si práci v oboru sociální práce.

Ve své práci bych také ráda zmínila možnost uplatnění absolventů Univerzity NPUST (National Pingtung University of Science and Technology) na Taiwanu, kde jsem měla možnost být dvakrát na výměnném pobytu po dobu dvakrát 3 měsíce a tudíž porovnála jejich a naše možnosti, které jsou nabídnuty pro absolventy škol.

.

1 Postavení absolventů na trhu práce

Pokud se podíváme na všeobecné postavení absolventů škol na trhu práce, tak zjistíme, že to má velmi specifický charakter. Dochází k přechodu ze zdělávání na uplatňování získaných teoretických vědomostí a znalostí v praxi. Jak snadný tento přechod bude, závisí na řadě faktorů. Jedním z těch hlavních je celková hospodářská situace v dané zemi, dále ekonomická situace, která v sobě také zahrnuje celkovou míru nezaměstnanosti, která disponuje v daném státě. Jako další faktor můžeme uvést poptávku po dané práci a také celková sociální situace v zemi. Pokud je v pořádku hospodářství a ekonomická stránka, tak poté bereme v úvahu další faktory – politika vzdělávání, struktura trhu práce, politika zaměstnanosti a také vzdělávací systémy. Mnoha případech bývají absolvent znevýhodňováni z hlediska nulových zkušeností v praxi. (Zelenka, 2008)

Abychom si ujasnili pojem, kdo je považován za absolventa, můžeme se podívat do zákoníku práce, zákon číslo 262/2006 Sb., kde je tento pojem definován. *„Absolventem dle zákoníku práce (§ 229, ZP) je zaměstnanec vstupující do pracovního poměru na práci odpovídající jeho kvalifikaci, jestliže celková doba jeho odborné praxe nedosáhla po úspěšném ukončení studia (přípravy) 2 let, přičemž se do této doby nezapočítává doba mateřské nebo rodičovské dovolené. Pokud například čerstvý absolvent školy zprvu nesehnal práci a rozšířil řady nezaměstnaných - stal se uchazečem o zaměstnání, a nastoupí proto do pracovního poměru třeba až po půl roce od ukončení studia, stále bude považován za absolventa, a to po dobu dvou let.“* (zákoník práce)

V zákoně o zaměstnanosti, zákon číslo 435/2004 Sb., ale již absolventi nejsou řazeni mezi rizikové skupiny uchazečů, přesto jim je však zapotřebí věnovat zvýšenou péči při hledání a zprostředkování zaměstnání a to ze strany pracovníků na úřadů práce, kde jsou vedeny evidence absolventů. (zákon o zaměstnanosti)

Ovšem po roce 2008 došlo ke změně, jak uvádí Národní ústav pro vzdělávání, tak absolventi škol již patří mezi rizikové skupiny. Jejich charakteristikou jsou převážně, již zmiňované, minimální zkušenosti v práci, ale také chybějící pracovní návyky a vlastně toto jsou hlavní aspekty, na které potencionální zaměstnavatelé kladou důraz. (Úlovec, 2015)

Jak jsem již zmiňovala, zlom nastal v roce 2008. Do té doby se nezaměstnanost absolventů prezentovala klesajícím charakterem. Byl zde zaznamenáván zájem zaměstnavatelů převážně o absolventy technických oborů. Na základě pozitivních

ekonomických podmínek a také zlepšující se situace na trhu práce zaměstnavatelé mohli a také přijímali na pracovní pozice absolventy škol, i když neměli praxi ani pracovní zkušenosti. V této době se také objevuje počáteční spolupráce mezi zaměstnavateli a školami (z hlediska nabízení praxí). Velkým vlivem a přínosem byl vstup České republiky do EU, který se uskutečnil v roce 2004. (Úlovec, 2015)

Ke změně došlo v již zmiňovaném roce 2008, kdy došlo k ekonomické krizi, ve které došlo k výraznému propadu ekonomického a hospodářského růstu. V této době dochází převážně k propouštění zaměstnanců, a tudíž poklesl zájem o absolventy, tudíž se snížila možnost jejich uplatnění. V případě, že zaměstnavatelé přijímali zaměstnance, tak se v mnoha případech jednalo o již kvalifikované zaměstnance, kteří měli již pracovní zkušenosti. (Úlovec, 2015)

Pro vyjádření počtu nezaměstnaných absolventů se na úřadech práce používají určití ukazatelé:

- *Disponibilní nezaměstnaní absolventi* – v tomto případě se jedná o ty uchazeče, u kterých není žádná objektivní překážka, a jsou schopni nastoupit do vhodného zaměstnání
- *Nezaměstnaní čerství absolventi* – těmi se myslí osoba, které ukončily vzdělání v období, které je bezprostředně před zjišťováním údajů => v dubnu 2016 se jedná o ty absolventy s ukončením studia v období 1. května 2015 do 30. dubna 2016
- *Všichni evidovaní absolventi* – uchazeči o zaměstnání – v tomto případě mluvíme o osobách do 25 let věku a absolventi vysokých škol do 30 let věku a tyto osoby ukončily školu nejvýše před dvěma lety (Koudelková, 2010)

Na závěr této kapitoly bych ráda zmínila, že nejvhodnějším a nejspolehlivějším způsobem pro posouzení situace, která mapuje absolventy na trhu práce je ukazatel „čerstvý absolvent“ (ti, kteří ukončili své studium v předcházejícím roce). Tak lze zjistit a stanovit míru nezaměstnanosti nejsprávněji. (Koudelková, 2010)

1.1 Evidence nezaměstnanosti na trhu práce

Hodnoty nezaměstnanosti absolventů se zpravidla sledují v dubnu a září daného roku. Tím je vyjádřena míra nezaměstnanosti, která poukazuje na to, kolik absolventů si nedokázalo najít uplatnění na trhu práce, a tudíž se přihlásili do evidence na úřadu práce. Jak jsem již zmiňovala, hodnoty nezaměstnanosti se sledují v dubnu a září

daného roku, přitom zářijové hodnoty bývají vyšší. Je to z důvodu, že se navyšují počty nových absolventů, kteří vstupují na trh práce a kteří v červnu téhož roku řádně ukončili své studium.

1.2 Zaměstnavatelé a absolventi škol

- **Důvody pro přijetí**

Jsou zaměstnavatelé, kteří absolventy přijímají. Jsou pro ně přínosem z hlediska flexibility, jazykové vybavenosti, umí pracovat s výpočetní technikou, jsou obohaceni novějšími teoretickými znalostmi a dovednostmi a také jsou otevření pro získávání nových poznatků a dovedností. Na základě toho dochází ke kompenzaci s chybějícími pracovními zkušenostmi. (Zelenka, 2008)

- **Důvody pro nepřijetí**

Jak se říká vše má své i protikladné stránky, proto jsou i zaměstnavatelé, kteří zaměstnávání absolventů odmítají. Jako důvod uvádějí chybějící pracovní zkušenosti a dovednosti a také praxe. Na druhou stranu také absolventi mají často nereálně představy, které se dotýkají pracovní doby a morálky, také platového ohodnocení a pracovním zařazení. Velmi často nelze obsadit některé pracovní pozice bez předešlé praxe. Je také podstatné pohlížet na to, že zaměstnavatel je opředen nejistotou, že po zapracování, při kterém vynaloží určité úsilí, u něho daný absolvent zůstane natrvalo. (Zelenka, 2008)

V únoru 2015 Lidové noviny vydali výsledky výzkumu Uplatnění absolventů vysokých škol na trhu práce. V tomto výzkumu byla zahrnuta také Univerzita Hradec Králové.

Tabulka číslo 1: Uplatnění absolventů vysokých škol na trhu práce

Vysoká Škola	Míra nezaměstnanosti	Hrubý měsíční příjem	Spokojenost s prací	Celkový index uplatnění
Univerzita Karlova Praha	2,6%	34 025	75%	0,32
Jihočeská univerzita České Budějovice	5,4%	24 350	73%	-0,15
Masarykova univerzita	4,9%	28 860	73%	0,09
Univerzita Palackého Olomouc	5,0%	26 768	75%	0,11
Univerzita Hradec Králové	3,2%	28 396	74%	-0,06
České vysoké učení technické Praha	2,8%	38 650	75%	0,15
Západočeská univerzita Plzeň	3,0%	29 934	76%	0,07
Univerzita Pardubice	6,6%	28 063	73%	-0,24
Univerzita Tomáše Bati Zlín	6,0%	27 740	72%	-0,24
Vysoká škola ekonomická Praha	2,7%	43 323	77%	0,18
Mendelova škola Brno	8,5%	25 577	71%	-0,48
Univerzita J. E. Purkyně Ústí nad Labem	5,3%	24 952	71%	-0,10

Zdroj: <file:///C:/Users/Okay/Documents/nová%20bakalářka/lidové%20noviny.pdf>
(11.12.2016)

Závěrem této kapitoly bych ráda řekla, že postavení absolventů na trhu práce není lehká a snadná věc. Jsou čerstvě po absolvování školy a většinou nedisponují žádnou praxí. Také hodně záleží na regionu, kde bydlí a zda se v jejich okolí nachází práce v oboru, který vystudovali. Na druhou stranu je také pro zaměstnavatele těžké zaměstnávat čerstvé absolventy, u kterých musí vynaložit větší úsilí při zaučování. Ani jedna strana

není zvýhodněna a stojí kolikrát před těžkým rozhodnutím. Zaměstnavatelé před tím, zda když absolventa přijmou a zapracují ho, tak zda u něho zůstane a absolventi, zda se jim vyplatí dojíždět za prací třeba do jiného regionu.

2 Absolventi škol a trh práce

Jak jsem již zmiňovala v předešlé kapitole, přechod absolventů škol na trh práce je velmi často obtížným krokem. Na druhou stranu se může stát, že absolventi při výkonu svých praxí během studia na školách mohou v daných organizacích uchytit a po ukončení zde mohou začít působit na pozici zaměstnance. Otázkou také zůstává, zda studenti chtějí působit zrovna v oboru, který vystudovali. Já ze své zkušenosti mohu říci, že při výkonu praxe v Respitní péči v Litomyšli mi bylo nabídnuto, zda bych zde nechtěla nastoupit po absolvování jako zaměstnanec.

2.1 Zprostředkovatelé práce

V této kapitole své Bakalářské práce bych se chtěla zaměřit převážně na zprostředkovatele práce, mezi ně bych ráda zařadila úřady práce, které se domnívám, že zaujímají významné místo pro zprostředkování zaměstnání (i když v posledních letech ne to prvotní), jako další bych chtěla zmínit agentury práce a také internetové pracovní portály, na kterých se můžete registrovat a hledat práci, ale které jsou v posledních letech velmi aktuální a oblíbené u mladých lidí kteří hledají zaměstnání.

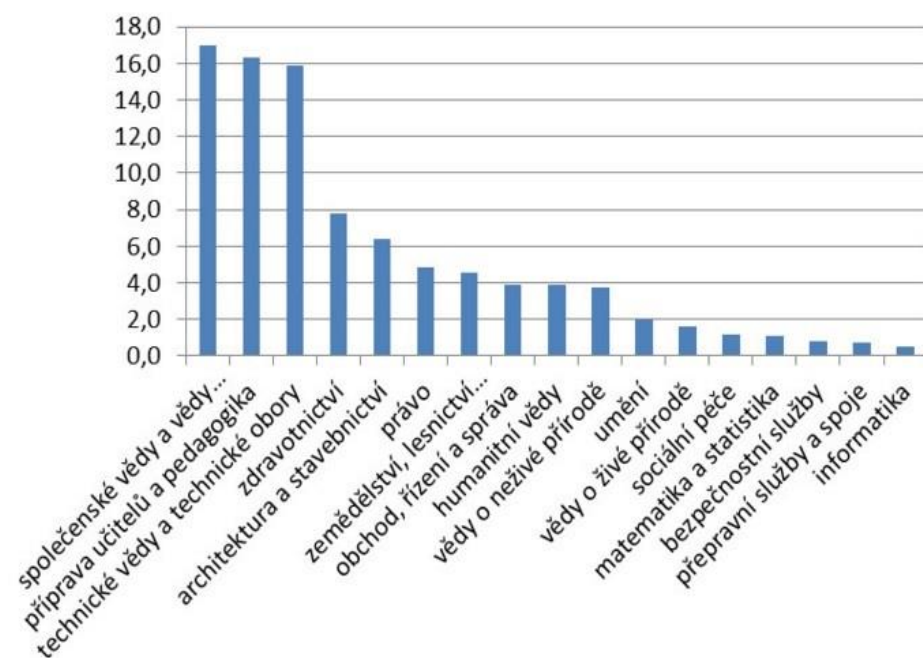
2.1.1 Úřady práce

V dnešní době internetu a techniky se úřady práce neřadí na první místa pro zprostředkování zaměstnání, hlavně u mladých lidí. Jednodušším způsobem je registrace na internetových pracovních portálech, kde se aktualizují nabídky práce několikrát denně, ale o této problematice bych se ráda více rozepsala v další podkapitole. Na úřady práce se lidé chodí registrovat jako uchazeči pro zaměstnání. Ale abychom nebyli nespravedliví, tak registrací na úřadu práce získává uchazeč o zaměstnání výhody, které by neměl. Mezi jednu z nich patří hrazení zdravotního pojištění, dále doba, po kterou je uchazeč registrován se započítává do doby důchodového pojištění a při splnění zákonem stanovených podmínek (zákon číslo 435/2004 Sb., Část druhá, Hlava III) vzniká nárok na podporu v nezaměstnanosti. Dále se jim také otevírá možnost či nárok na rekvalifikaci, která je hrazena ze strany úřadu práce. (zákon o zaměstnanosti)

Je zapotřebí položit si otázku, kdy student přestává být studentem (ať už na střední škole nebo na vysoké škole). Absolventi středních škol jsou bráni jako studenti do konce prázdnin daného roku, což je do 31. srpna. U absolventů vysokých škol je tato

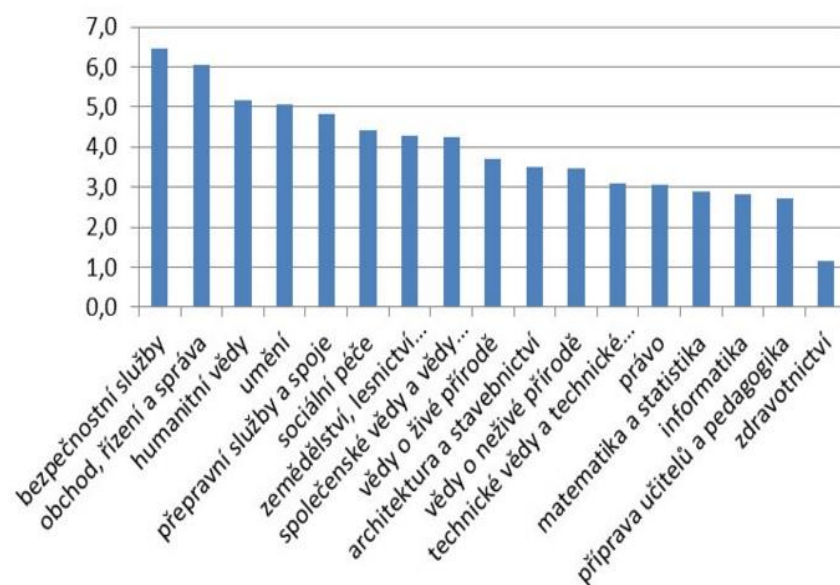
době kratší. Trvá pouze měsíc po měsíci, ve kterém bylo oficiálně ukončeno studium, což bývá státní závěrečnou zkouškou. (Hošková, 2014)

Tabulka číslo 2: Zastoupení vysokoškolských oborů v ČR

Zdroj: <http://www.jobfairs.eu/magazin/porovnani-oboru-kde-se-uplatnit> (11.12. 2016)

Tabulka číslo 3: Podíl nezaměstnaných v jednotlivých oborech

Zdroj: <http://www.jobfairs.eu/magazin/porovnani-oboru-kde-se-uplatnit> (11.12.2016)

2.1.2 Aktivita škol

Aktivita škol spočívá většinou ve zprostředkovávání praxí během studia. V rámci škol bývá navštěvována řada institucí a následně je možno zde vykonávat svoji praxi, která je buď průběžná nebo celková. Pokud to vezmu ze svého hlediska, tak při studiu ať již na vyšší odborné škole nebo následně na vysoké škole, tak praxe v prvních ročnících spočívá v návštěvách jednotlivých zařízení poskytující sociální služby a následně je možno v těchto zařízeních vykonávat svoje praxe (nebo si najít vlastní zařízení například v místě bydliště). Při svých praxích absolvovaných na vyšší odborné škole jsem navštěvovala převážně zařízení poskytující služby pro seniory v Litomyšli – Domov pro seniory nebo Jindrova vila – Respitní péče. Jelikož jsem se do těchto zařízeních vracela, tak mi bylo následně nabídnuto, zda bych se zde nechtěla uplatit jako zaměstnanec po absolvování školy. Během studia na vysoké škole jsem navštívila a praxi realizovala na Úřadu práce Hradec Králové a v Občanském sdružení SALINGER. Na úřadu práce jsem byla na oddělení nepojistných sociálních událostí, kde jsem vyřizovala převážně příspěvky na péči popřípadě průkazy osob se zdravotním postižením. Na úřadu práce jsem také pracovala od prvního roku, kdy jsem začala studovat na vysoké škole a práce mne velice bavila, proto jsem byla ráda, že mi zde byla umožněna také praxe a následně jsem zde pracovala i na hlavní pracovní poměr.

Jak jsem již napsala výše, aktivita škol spočívá ve zprostředkovávání praxí, které studenti absolvují během studia. Velmi často se stává, že se do daného zařízení vrací a zaměstnavatelé si ověří jejich zručnost a nabídnou jim možnost zaměstnání.

Již v úvodu své Bakalářské práce jsem zmínila, že jsem během svého studia byla na dvou výměnných pobytech na Taiwanu a při tomto pobytu jsem měla možnost zjistit, jak probíhají praxe a následná zaměstnávání zde, konkrétně na PINGTUNG UNIVERSITY OF SCIENCE AND TECHNOLOGY. Zde praxe probíhá tím způsobem, že již v prvním ročníku si studenti vyberou organizaci, ve které chtějí absolvovat své praxe a následně také pracovat. Po celou dobu studia studenti navštěvují pouze tuto organizaci, kde je zaměstnanci učí, jak to v daném zařízení chodí, jací konkrétně uživatelé danou organizaci navštěvují, co je náplní práce sociálních pracovníků a vlastně jim předávají vlastní zkušenosti. Domnívám se, že tento způsob absolvování praxe a následně zaměstnání je velmi prospěšný a také se tím vyhýbá nárůstu nezaměstnanosti absolventů škol.

2.1.3 Internetové pracovní portály, agentury práce

Při hledání vhodného zaměstnání či volných pracovních míst jsou v dnešní době vědy a techniky u mladých lidí (tudíž i absolventů) nejčastěji využívány internetové pracovní portály, které jsou aktualizovány několikrát denně a nabízejí nepřeborné množství volných pracovních míst. Mezi nejznámější internetové pracovní portály můžeme zahrnout – www.prace.cz , www.jobs.cz, www.dobraprace.cz a řada dalších. Mezi nejnavštěvovanější internetové portály patří první dva zmíněné. Jsou zde nabízeny volné pracovní pozice u kterých je uvedeno, jako vzdělání je požadováno, čeho se práce týká, někdy také zda se jedná o jednosměnný či vícesměnný provoz a kolikrát je také uvedeno orientační finanční ohodnocení. Jako další možností je využití služeb agentur práce.

2.2 Potřeby trhu práce v oblasti sociálních služeb

Oblast sociální práce zahrnuje pracovníky v sociálních službách, ale také sociální pracovníky. obě tyto oblasti jsou definovány v zákoně číslo 108/2006 Sb., o sociálních službách. Pracovník v sociálních službách je definován jako pracovník, který vykonává základní výchovnou nepedagogickou činnost, pečovatelskou činnost v domácím prostředí osob, ale také vykonává přímou obslužnou péči o osoby v pobytových či ambulantních zařízeních, které poskytují sociální služby. Sociální pracovník je definován jako pracovník, který je oprávněn poskytovat sociálně právní poradenství, provádí sociální šetření v zařízeních, která poskytují služby sociální péče, řeší sociálně právní problémy a zabezpečuje sociální agendu. Působí také v zařízeních poskytujících sociální služby, v těchto zařízeních vykonává depistážní činnost, odborné činnost, poskytuje sociální poradenství, sociálního rehabilitace a krizovou pomoc. (2006/108 Sb., zákon o sociálních službách, 2013)

Každá z těchto činností zahrnuje jinou kvalifikační úroveň. Pro pracovníky v sociálních službách je vyžadováno střední vzdělání s maturitní zkouškou, popřípadě u některých profesí, které se nevyznačují vysokou náročností postačí střední vzdělání s výučním listem. U sociálních pracovníků je naopak požadováno minimálně vzdělání na vyšší odborné škole nebo vysokoškolské vzdělání v bakalářském či magisterském studijním programu.

Oblast sociální péče v sobě zahrnuje řadu dalších možných povolání v tomto směru.

Nachází se zde například:

- Odborný sociální pracovník v sociálních službách
- Odborný pečovatel => osobní asistent
- Sociální pracovník v sociálních službách specialista
- Pracovník přímé obslužné péče – pečovatel
- Aktivizační pracovník v sociálních službách
- Pracovník pro pracovní výchovu v sociálních službách
- Metodik a koordinátor výkonu sociálních služeb (Koudelková, 2010)

O jednotlivých pozicích by se ráda více rozepsala v kapitole číslo 4, která se bude zabývat pozicemi, ve kterých se mohou absolventi uplatňovat. Ráda bych do této kapitoly zahrnula i potřebná vzdělání, která jsou zapotřebí k jednotlivým pozicím a dále také zmíním náplň prací jednotlivých pozic.

Sociální pracovník je osoba, se kterou se můžeme setkat ve všech pomáhajících profesích. Může vystupovat jako poradce, ale také jaké kontrolor, zda klient dělá vše, co má. Můžeme se na něho obrátit ve státních, ale také neziskových organizací. Působí na všechny skupiny ve společnosti, od dětí, mládeže, dospělé až po seniory. Sociální pracovníky můžeme potkat na úřadech, v nemocnicích, v domovech pro seniory, v dětských domovech, v občanských poradnách, v terénu, v kanceláři či organizaci. Sociální pracovník je nedílnou součástí sociálního systému ve státu. Pro výkon své profese musí splňovat řadu kritérií, musí mít odpovídající vzdělání. (2006/108 Sb., o sociálních službách, 2013)

V roce 2012 byl podán návrh zákona o sociálních pracovnících. V roce 2014 byl předložen ke konzultačnímu procesu, nikoliv však v rámci legislativy. Byl ovšem z hlediska oboru označen jako nežádoucí. Po obsahové stránce přináší zákon několik základních věcí. V první řadě přináší definici sociální práce ale také sociálních pracovníků. Dále dochází k hierarchickému členění sociálních pracovníků na všeobecné sociální pracovníky, sociální pracovníci jako specialisté a sociální pracovníci jako socionomové. Budou také stanoveny kvalifikační předpoklady pro výkon sociální práce na základě těchto úrovní. Dojde ke zřízení sociálních klinik, které budou pracovištěmi, které budou zajišťovat ucelený výkon sociální práce. V neposlední řadě dojde ke zřízení profesní komory s povinným členstvím, kde bude zajištěna pravomoc stanovovat další kvalifikační předpoklady pro výkon sociální práce.

„Zákon o sociálních pracovnících je koncipován jako zastřešující zákon pro všechny sociální pracovníky napříč resorty. Zvýšení úrovně kvalifikace sociálních pracovníků a kvalitní výkon jejich profese patří mezi klíčové faktory celkové kvality v oblasti sociální politiky,“ uvádí se v doprovodném dokumentu.

V samostatném zákoně o sociální pracovnících a profesní komoře je stanoveno, že sociální práce je uznána jako samostatný obor profesní činnosti, zařazuje se zde také postavení sociálních pracovníků včetně jejich pracovněprávního zařazení, vymezuje se zde také vzdělání sociálních pracovníků, jejich profesní sdružování a v neposlední řadě jejich práva a povinnosti včetně jejich ochrany.

Pokud se podíváme na vzdělání sociálních pracovníků v Řecku, tak to prochází jiným systémem než u nás. Sociální pracovníci navštěvují 3 až 5 letý výcvik pro sociální pracovníky, jedná se o studium neuniverzitního typu. V 90. letech byl tento výcvik poskytován pouze na 3 školách v celé zemi. Tyto výcviky byly zajišťovány a poskytovány za špatných finančních podmínek, bez podpory a zájmu státu. Do dnešní doby profese sociálního pracovníka má nízký profesionální status a také neodpovídá měnícím se sociálním potřebám.

2.2.1 Osobnost sociálního pracovníka

Jak jsem již zmiňovala u definice sociální práce, tak také pojem a význam sociálního pracovníka se měnil v průběhu doby a vývoje sociální práce. Se sociálním pracovníkem se můžeme setkat v mnoha organizacích a institucích.

Pojem sociální pracovník definuje zákon 108/2006 Sb., o sociálních službách, část 8 hlava 1 paragraf 109: „Sociální pracovník vykonává sociální šetření, zabezpečuje sociální agendy včetně řešení sociálně právních problémů v zařízeních poskytujících služby sociální péče, sociálně právní poradenství, analytickou, metodickou a koncepční činnost v sociální oblasti, odborné činnosti v zařízeních poskytujících služby sociální prevence, depistážní činnost, poskytování krizové pomoci, sociální poradenství a sociální rehabilitace, zjišťuje potřeby obyvatel obce a kraje a koordinuje poskytování sociálních služeb“ (2006/108 Sb. Zákon o sociálních službách, 2013).

Jako nedílná součást pro výkon sociální práce je definována také v zákoně 108/2006 Sb., o sociálních službách. Profesi sociálního pracovníka může vykonávat osoba bezúhonná, způsobilá k právním úkonům, zdravotně způsobilá a musí splňovat odbornou způsobilost podle znění tohoto zákona. Za odbornou způsobilost se považuje vyšší odborné vzdělání

v určitém oboru, vysokoškolské vzdělání v určitém oboru nebo absolvování akreditovaných vzdělávacích programů.

Mezi hlavní úkoly sociálního pracovníka patří pomoc lidem při jejich tíživé sociální situaci a pomoci jim s hledáním řešení této situace. Jako hlavní pracovní činnost sociálního pracovníka je prošetřování komplexní sociální situace obyvatel na určitém místě, zjišťovat, jaká je reálná situace v rodinách, kde se vyskytují problémy s bydlením, užíváním alkoholu či dalších omamných látek, nebo zjišťování a prošetřování situace u osob s vysokým věkem, nemocí, postižením, kteří se nemohou starat sami o sebe. Snaží se najít řešení situace společně za pomoci klienta. Poskytuje sociálně zdravotní a sociálně právní poradenství, také poskytuje pomoc a informace při podávání žádostí a formulářů na úřadech. Jak jsem již zmiňovala se sociálními pracovníky se můžeme setkat ve všech pomáhajících profesích, pracují s cizinci, s drogově závislými i prostitutkami, bezdomovci, romskou komunitou, umísťují děti a mladistvé do náhradní výchovy, která nahrazuje péči rodičů. (Novotná, 2014)

V neposlední řadě se dá říci, že sociální pracovník je mnohokrát poslední možností pro klienta, když není schopen zvládat svoji situaci vlastními silami.

2.2.2 Vlastnosti a schopnosti sociálního pracovníka

Pro výkon profese sociálního pracovníka je v první řadě zapotřebí především vzdělání. Ovšem také další věci jsou důležité, aby byl sociální pracovník schopen vykonávat svoji práci dobře a odvádět určité úkoly. Je nezbytné aby disponoval určitými schopnostmi a vlastnostmi, které jsou pro tuto profesi důležité a nezbytné a díky nim bude odvádět kvalitní práci.

- Vlastnosti zralé osoby,
- Emoční inteligence,
- Vlastní životní zkušenosti,
- Vztah k lidem,
- Životní optimismus,
- Prosociální chování,
- Respekt, přirozená autorita,
- Odborné vzdělání, všeobecný přehled,
- Přitažlivost, důvěryhodnost,
- Dodržování etického kodexu (Novotná, 2014)

Vlastnosti zralé osoby představují takové jevy u člověka, kdy je schopen sám sebe ovládat. Činí taková rozhodnutí, která jsou založena na vnímání sebe samotného, svých pozic a rolí ale také na vnímání rolí a pozic druhých lidí a okolností. Je schopen přijmout své volby a rozhodnutí jako skutečně vlastní a tudíž společně s tím je také schopen přijímat i odpovědnost za důsledky a výsledky odvedené práce. Jako zralá osobnost se projevuje ta, která je schopna se projevovat jasně zřetelně vůči ostatním, je schopna vnímat to, co je okolo něho odlišné a jiné, přistupovat k situacím a lidem objektivně, nepřesouvá svoji odpovědnost na jiné osoby, jedná otevřeně, k jiným lidem se chová jako k někomu jedinečnému, v odlišnosti jiných lidí vidí možnost a příležitost k poznání něčeho nového. (Langmeier, Balcar, Špitz, 2010)

Emoční inteligence představuje vlastnost, kdy je člověk schopen vnímat nejen své vlastní pocity, ale také pocity ostatních a reagovat na ně přiměřeným způsobem. Díky této vlastnosti jde vyjadřovat své schopnosti a zároveň schopnost o nich hovořit. Jako součást emoční inteligence je empatie. Empatie je schopnost vcítění se do pocitů druhých lidí. (Novotná, 2014)

Vlastní životní zkušenosti. Na základě vlastních životních zkušeností jsme schopni si vytvářet vztah ke světu a tento vztah postupně upravovat. Vlastní životní zkušenosti jsou obohaceny o geneticky zděděné zkušenosti z vývoje předků. (Hudlička, 2003)

Díky vlastním zkušenostem je sociální pracovník schopen se vyhnout určitým problémům či naopak mu přináší snadnější pochopení na klientův problém. V některých případech se může stát, že za podobnou situaci, kterou prožívá klient zažil i sám sociální pracovník. Samozřejmě, na každého působí něco jiného, ale dají se využít i ty techniky, které sociální pracovník použil ve své situaci a nebo u jiného klienta s podobným problémem. „*Za životní optimismus je považována poměrně stálá osobnostní charakteristika, která je do značné míry vrozená a geneticky podmíněná. Osoby s vyšší mírou životního optimismu typicky očekávají příznivý průběh životních událostí a věří, že vše dopadne dobře. V situaci, kdy jsou konfrontováni s těžkou životní situací, nepostrádají vírou, že se vše v dobré obrátí.*“ (Novotná, 2014, s. 28)

Prosociální chování je brána jako vlastnost, která pomáhá jinému člověku. Jedná se o vynaložené úsilí ve prospěch druhých lidí. Formy tohoto chování můžeme spatřit v darování, ať již ve formě finančních darů či materiálních), nabídce ke spolupráci, pomoci při dosahování cílů, porozumění a sympatie, podpora při dosahování cílů. (Výrost, 2008)

Odborné vzdělání a všeobecný přehled. O odborném vzdělání jsme mluvili již v předešlé kapitole. Je zapotřebí, aby sociální pracovník byl schopen využít a použít své znalosti a dovednosti také v praxi. Je důležité mít též všeobecný přehled o dalších okolnostech, které později mohou přispět při jednání s klientem. Jelikož sociální pracovník navazuje kontakt s klientem, je zapotřebí zvolit vhodný způsob komunikace, umět druhé straně naslouchat a porozumět jejich problému. (Matoušek, 2008)

Důvěryhodnost se skrývá v diskrétnosti a spolehlivosti. Díky důvěryhodnosti vzniká vztah a pocit jistoty, že druhá strana splní určitá očekávání.

„Dodržování etického kodexu je nedílnou součástí výkonu povolání sociálního pracovníka. Každý sociální pracovník by měl jednat v souladu s ním. V etickém kodexu jsou ošetřena pravidla chování ve vztahu ke klientovi, spolupracovníkům, zaměstnavateli, ke svému povolání a odbornosti a ve vztahu ke společnosti.“ (Novotná, 2014, s. 29)

3 Školy poskytující vzdělání v sociální práci

Veškerá činnost, která spadá do působnosti sociálních pracovníků je obsažena v zákoně 108/2006 Sb., o sociálních službách. Tudíž do této problematiky spadá také vzdělání sociálních pracovníků. V tomto zákoně je stanoveno, za jakých podmínek, se člověk může stát sociální pracovníkem. Sociální pracovníkem se může stát student, který úspěšně absolvoval patřičně akreditované vzdělání na vyšší odborné škole se zaměřením na sociální práci a sociální pedagogiku, sociální a humanitární práci, sociální pedagogiku, charitativní a sociální činnost, sociální práci, sociálně právní činnost. Dále se sociálním pracovníkem může stát také absolvent vysoké školy, který vystudoval obory sociální práce, sociální pedagogika, sociální péče, speciální pedagogika či sociální politika. Jako další možností, kterou zákon povoluje, je výkon profese sociálního pracovníka také dalším osobám, které vystudovaly jiný vysokoškolský obor, ale své vzdělání si doplnily o kurz v minimálním rozsahu 200 hodin a pětiletou praxí. (2006/108 Sb. Zákon o sociálních službách, 2013).

V zákoně je dále definováno další vzdělávání sociálních pracovníků *„Zaměstnavatel je povinen zabezpečit sociálnímu pracovníku další vzdělávání v rozsahu nejméně 24 hodin za kalendářní rok, kterým si obnovuje, upevňuje a doplňuje kvalifikaci. Pokud pracovní poměr sociálního pracovníka u téhož zaměstnavatele netrvá celý kalendářní rok, činí rozsah dalšího vzdělávání jednu dvanáctinu částky rozsahu uvedeného ve větě první za každý kalendářní měsíc trvání pracovního poměru. V případě nepřítomnosti v práci v rozsahu delším než jeden kalendářní měsíc se rozsah dalšího vzdělávání krátí o jednu dvanáctinu celkové částky rozsahu. Povinnost zabezpečení dalšího vzdělávání se nevztahuje na zaměstnance ve zkušební době“* (2006/108 Sb. Zákon o sociálních službách, 2013).

Existují také další způsoby dozdělávání se a to formou účasti na dalších vzdělávacích akcích, kurzech s akreditovaným programem, odborných stážích či specializačních kurzech, které zajišťují provádění profese sociálního pracovníka.

V dnešní době, kdy se sociální problémy objevují mnohem rychleji než dříve je zapotřebí více sociálních pracovníků. Je potřeba, dalšího vzdělávání v rámci kurzů a přednášek, které probíhají na různá témata. V dnešní době hlavním tématem bývá financování sociálního systému., probíhají kurzy ohledně verbální a neverbální komunikace s klienty či jaký přístup zaujmout ke klientovi v jeho tíživé situaci nebo se zaobírají a obracejí na samotné sociální pracovníky v rámci prevence před syndromem

vyhoření. V mém případě často navštěvuji různé kurzy či přednášky týkající se sociální problematiky. Velmi často mi tato možnost byla nabízena v rámci mé praxe na úřadu práce či v komunitním centru Salinger. Velmi často bývají tyto kurzy a přednášky nabízeny v rámci zaměstnání. Tyto možnosti považuji za velmi prospěšné a užitečné, které pomáhají lépe zvládat situaci klientů, ale také bránit například před již už zmiňovaným syndromem vyhoření.

3.1 Školy poskytující vzdělání v sociální oblasti

V České republice existuje nepřeberné množství škol, které nabízejí vzdělání v sociální oblasti. Největší počet škol, které poskytují dané vzdělání představují střední školy. Ke změně došlo v roce 2007, kdy začal účinkovat zákon 106/2008 Sb., o sociálních službách. Tento zákon stanovuje postavení pracovníků v sociálních službách a také odborné předpoklady, které jsou zapotřebí pro výkon tohoto povolání, což znamená především vyšší odborné nebo vysokoškolské vzdělání. Došlo tedy k rozšíření oborů zaměřených na dané oblasti. Každoročně se konají přijímací zkoušky na tyto obory, kterých se účastní několik set uchazečů o vzdělání. (2006/108 Sb. Zákon o sociálních službách, 2013).

Jak jsem již zmiňovala, tak vzdělání v sociální oblasti poskytují střední školy, vyšší odborné a vysoké školy. Já se ve své bakalářské práci budu zabývat vyššími odbornými a vysokými školami.

3.1.1 Vyšší odborné školy

Pro výkon práce sociálního pracovníka je v dnešní době dostačující také vzdělání na vyšších odborných školách. Na tuto školu mohou dělat přijímací zkoušky uchazeči, kteří vystudovali střední školu zakončenou maturitou. Doba trvání studia je na 3 roky, zakončuje se absolutoriem z odborných předmětů a obhajobou absolventské práce. Po úspěšném absolvování se získává diplom s možností užívání titulu diplomovaný specialista. Během studia studenti absolvují praxi v kvalifikovaných sociálních oblastech, při které si vyzkouší práci v reálném pracovním prostředí. Následně mají absolventi těchto škol možnost uplatit se na pracovních pozicích v sociálních institucích, kde absolvovali praxi. (Vojtěch, 2004)

Za vhodné programy poskytující vzdělání v sociální oblasti na vyšších odborných školách jsou považovány programy s označením KKO V 7541N – tento program poskytuje vyšší odborné vzdělání v oboru sociální činnosti, které je možno členit na:

- Sociální a teologická činnost
- Sociální práce

Druhý program poskytující vzdělání na těchto školách je označován jako program KKO V 7532N, což v sobě zahrnuje vyšší odborné vzdělání v oboru sociální práce a sociální pedagogika. Také tento program je možno členit na:

- Sociálně právní činnost
- Sociální práce a sociální pedagogika
- Sociální práce
- Sociální pedagogika a teologie
- Sociální pedagogika
- Charitativní a sociální práce
- Sociální a humanitární práce

V České republice se nachází vyšší odborné školy, které mohou být zřizovány jako státní, církevní, soukromé či veřejné. Uchazeči o studium na těchto školách mají možnost studovat v 5 krajích po české republice – Hlavní město Praha, Karlovarský, Olomoucký, Pardubický a Plzeňský kraj. (<http://is.muni.cz>)

Na následujících tabulkách bych ráda poukázala na počet podaných přihlášek, přihlášených a přijatých uchazečů ke studiu za období 2014 – 2017.

Tabulka číslo 4: Počet podaných přihlášek ke studiu na VOŠ za období 2014 - 2017

Skupiny oborů	2014/15	2015/16	2016/17
Počet podaných přihlášek			
Přírodní vědy a nauky	60	48	22
Technické vědy a nauky	1 763	1 665	1 560
Zemědělsko-lesnické a veterinární vědy a nauky	318	263	205
Zdravotnictví, lékařské a farmaceut.vědy a nauky	5 814	5 724	4 978
Humanitní a spol. vědy a nauky	1 410	1 226	1 003
Ekonomické vědy a nauky	2 571	1 998	1 699
Právní vědy a nauky	1 722	1 544	1 209
Pedagogika, učitelství a soc. péče*	4 824	4 146	3 513
Vědy a nauky o kultuře a umění	836	759	836
		12	11
Celkem	19 318	17 385	15 036

Zdroj: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/statistika-skolstvi/prijimaci-rizeni-ke-studiu-na-vysoke-a-vyssi-odborne-skole-1> (12.1.2017)

Tabulka číslo 5: Počet přihlášených za období 2014 - 2017

Počet přihlášených	2014/15	2015/16	2016/17
Přírodní vědy a nauky	60	48	21
Technické vědy a nauky	1 722	1 623	1 521
Zemědělsko-lesnické a veterinární vědy a nauky	316	259	201
Zdravotnictví, lékařské a farmaceut.vědy a nauky	4 432	4 373	3 933
Humanitní a spol. vědy a nauky	1 378	1 201	988
Ekonomické vědy a nauky	2 463	1 911	1 627
Právní vědy a nauky	1 681	1 488	1 185
Pedagogika, učitelství a soc. péče*	4 278	3 702	3 117
Vědy a nauky o kultuře a umění	741	676	752
		12	11
Celkem	16 050	14 397	12 699

Zdroj: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/statistika-skolstvi/prijimaci-rizeni-ke-studiu-na-vysoke-a-vyssi-odborne-skole-1> (12.1.2017)

Tabulka číslo 6: Počet přijatých uchazečů za období 2014 - 2017

Počet přijatých	2014/15	2015/16	2016/17
Přírodní vědy a nauky	58	42	13
Technické vědy a nauky	1 571	1 467	1 364
Zemědělsko-lesnické a veterinární vědy a nauky	276	250	192
Zdravotnictví, lékařské a farmaceut.vědy a nauky	3 221	3 205	2 978
Humanitní a spol. vědy a nauky	1 284	1 116	926
Ekonomické vědy a nauky	2 020	1 645	1 420
Právní vědy a nauky	1 249	1 147	898
Pedagogika, učitelství a soc. péče*	2 768	2 644	2 333
Vědy a nauky o kultuře a umění	475	461	545
		10	8
Celkem	12 482	11 580	10 362

Zdroj: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/statistika-skolstvi/prijimaci-rizeni-ke-studiu-na-vysoke-a-vyssi-odborne-skole-1> (12.1.2017)

3.1.2 Vysoké školy

Jak jsem již zmiňovala, vzdělání v sociální oblasti je poskytováno také na vysokých školách. Studium na vysokých školách se člení na:

- Bakalářské studium, které trvá 3 roky
- Navazující magisterské studium v délce dalších 2 let
- Magisterské studium trvajícím 5 let

Studium je na vysokých školách zakončeno státnicovou zkouškou, která se skládá z obhajoby bakalářské nebo diplomové práce a zkouškou z odborných předmětů. Po úspěšném absolvování této zkoušky studenti získávají diplom, které opravňuje používat titul bakalář (Bc.) či magistr (Mgr.).

Během studia na těchto školách se studenti vzdělávají v odborných předmět a stejně jako na vyšších školách absolvují praxe v různých sociálních oblastech či institutech. Studium bakalářské je zaměřeno především na přípravu pro praktické uplatnění na takových pracovních pozicích, kde není vyžadováno vysokoškolské vzdělání s hlubším teoretickým základem, zatím při studiu magisterském absolventi získávají hluboké teoretické základy v daném oboru.(Vojtěch, 2004)

Při bakalářském studiu se za vhodný program považuje studijní program v oboru sociální péče KKO V 7502R, který se dále člení na:

- Sociální pracovník
- Sociální pedagogika

- Sociální patologie a prevence
- Sociální komunikace ve státní správě
- Sociální pedagogika a poradenství
- Sociálně zdravotní práce se zaměřením na vzdělávání
- Speciální pedagogika a volný čas
- Sociální výchovná péče o smyslově postižené
- Penitenciární péče

Po absolvování studia bakalářského nebo magisterského se absolvent dostává na pozici sociálního pracovníka.

Pro magisterské studium se za vhodný studijní program v oboru sociální péče považuje program KKOV 7502T, který se dále člení na:

- Sociální pedagogika
- Sociální pedagogika a volný čas
- Sociální pedagogika a poradenství
- Sociální pedagogika – prevence a resocializace

Studium na vysokých školách je možné absolvovat formou prezenční, dálkové nebo kombinované. Obory sociální práce lze v české republice studovat v 9 krajích – Hlavní město Praha, Jihomoravský kraj, Jihočeský, Královehradecký, Liberecký, Moravskoslezský, Olomoucký, Zlínský a Ústecký kraj. (<http://is.muni.cz>)

Stejně jako u vyšších odborných škol bych ráda poukázala na počet podaných přihlášek, přihlášených a přijatých uchazečů o vzdělání za období 2014 – 2017.

Tabulka číslo 7: Počet podaných přihlášek ke studiu na VŠ za období 2014 - 2017

Počet podaných přihlášek	2014/15	2015/16	2016/17
Přírodní vědy a nauky	20,557	18,486	17,557
Technické vědy a nauky	39,428	36,042	33,214
Zemědělsko-lesnické a veterinární vědy a nauky	10,187	9,797	8,855
Zdravotnictví, lékařské a farmaceut. vědy a nauky	33,876	34,556	34,114
Humanitní a spol. vědy a nauky	49,849	47,433	44,557
Ekonomické vědy a nauky	44,675	41,045	35,080
Právní vědy a nauky	12,299	12,355	11,589
Pedagogika, učitelství a soc. péče*	41,180	35,919	31,849
Vědy a nauky o kultuře a umění	8,416	8,085	7,336
Celkem	260,467	243,718	224,151

Zdroj: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/statistika-skolstvi/prijimaci-izeni-ke-studiu-na-vysoke-a-vyssi-odborne-skole-1> (12.1.2017)

Tabulka číslo 8: Počet přihlášených uchazečů ke studiu na VŠ za období 2014 - 2017

Počet přihlášených	2014/15	2015/16	2016/17
Přírodní vědy a nauky	15,065	13,384	12,607
Technické vědy a nauky	29,614	26,805	24,371
Zemědělsko-lesnické a veterinární vědy a nauky	7,616	7,279	6,607
Zdravotnictví, lékařské a farmaceut.vědy a nauky	15,098	15,088	14,555
Humanitní a spol. vědy a nauky	30,341	28,628	26,683
Ekonomické vědy a nauky	28,341	26,394	22,652
Právní vědy a nauky	8,363	8,380	7,811
Pedagogika, učitelství a soc. péče*	26,646	22,643	19,949
Vědy a nauky o kultuře a umění	5,661	5,478	4,979
Celkem	121,761	113,093	102,791

Zdroj: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/statistika-skolstvi/prijimaci-rizeni-ke-studiu-na-vysoke-a-vyssi-odborne-skole-1> (12.1.2017)

Tabulka číslo 9: Počet přijatých uchazečů ke studiu na VŠ za období 2014 - 2017

Počet přijatých	2014/15	2015/16	2016/17
Přírodní vědy a nauky	10,109	9,518	8,555
Technické vědy a nauky	24,426	21,789	20,073
Zemědělsko-lesnické a veterinární vědy a nauky	5,128	4,910	4,942
Zdravotnictví, lékařské a farmaceut.vědy a nauky	6,127	6,291	6,341
Humanitní a spol. vědy a nauky	14,424	14,207	13,662
Ekonomické vědy a nauky	19,136	18,655	16,348
Právní vědy a nauky	3,408	3,832	3,722
Pedagogika, učitelství a soc. péče*	10,999	9,515	9,106
Vědy a nauky o kultuře a umění	2,237	2,135	1,999
Celkem	84,764	80,302	74,767

Zdroj: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/statistika-skolstvi/prijimaci-rizeni-ke-studiu-na-vysoke-a-vyssi-odborne-skole-1> (12.1.2017)

4 V jakých pozicích se uplatňují absolventi sociálních škol

Jak jsem již zmiňovala u definice sociální práce, tak také pojem a význam sociálního pracovníka se měnil v průběhu doby a vývoje sociální práce. Se sociálním pracovníkem se můžeme setkat v mnoha organizacích a institucích.

Pojem sociální pracovník definuje zákon 108/2006 Sb., o sociálních službách, část 8 hlava 1 paragraf 109: „*Sociální pracovník vykonává sociální šetření, zabezpečuje sociální agendy včetně řešení sociálně právních problémů v zařízeních poskytujících služby sociální péče, sociálně právní poradenství, analytickou, metodickou a koncepční činnost v sociální oblasti, odborné činnosti v zařízeních poskytujících služby sociální prevence, depistážní činnost, poskytování krizové pomoci, sociální poradenství a sociální rehabilitace, zjišťuje potřeby obyvatel obce a kraje a koordinuje poskytování sociálních služeb*“ (2006/108 Sb. Zákon o sociálních službách, 2013).

Jako nedílná součást pro výkon sociální práce je definována také v zákoně 108/2006 Sb., o sociálních službách. Profesi sociálního pracovníka může vykonávat osoba bezúhonná, způsobilá k právním úkonům, zdravotně způsobilá a musí splňovat odbornou způsobilost podle znění tohoto zákona. Za odbornou způsobilost se považuje vyšší odborné vzdělání v určitém oboru, vysokoškolské vzdělání v určitém oboru nebo absolvování akreditovaných vzdělávacích programů.

Mezi hlavní úkoly sociálního pracovníka patří pomoc lidem při jejich tíživé sociální situaci a pomoci jim s hledáním řešení této situace. Jako hlavní pracovní činnost sociálního pracovníka je prošetřování komplexní sociální situace obyvatel na určitém místě, zjišťovat, jaká je reálná situace v rodinách, kde se vyskytují problémy s bydlením, užíváním alkoholu či dalších omamných látek, nebo zjišťování a prošetřování situace u osob s vysokým věkem, nemocí, postižením, kteří se nemohou starat sami o sebe. Snaží se najít řešení situace společně za pomoci klienta. Poskytuje sociálně zdravotní a sociálně právní poradenství, také poskytuje pomoc a informace při podávání žádostí a formulářů na úřadech. Jak jsem již zmiňovala se sociálními pracovníky se můžeme setkat ve všech pomáhajících profesích, pracují s cizinci, s drogově závislými i prostitutkami, bezdomovci, romskou komunitou, umísťují děti a mladistvé do náhradní výchovy, která nahrazuje péči rodičů.

Sociální pracovník může působit na mnoha postech, v mnoha institucích a organizacích. Může být ve státních, veřejných i soukromých organizacích, nachází se na úřadech práce – v oblasti nepojistných sociálních událostí, v nemocnicích, v krizových centrech,

ve všech organizacích poskytujících sociální služby. Jako příklady výkonu práce můžeme uvést :

- Odborný sociální pracovník v sociálních službách
- Odborný pečovatel => osobní asistent
- Sociální pracovník v sociálních službách specialista
- Pracovník přímé obslužné péče – pečovatel
- Aktivizační pracovník v sociálních službách
- Pracovník pro pracovní výchovu v sociálních službách
- Metodik a koordinátor výkonu sociálních služeb (Koudelková, 2010)

V neposlední řadě se dá říci, že sociální pracovník je mnohokrát poslední možností pro klienta, když není schopen zvládat svoji situaci vlastními silami.

4.1 Základní role sociálního pracovníka

Práce sociálního pracovníka přináší řadu rolí, které musí sociální pracovník při výkonu své práce zastupovat a ve kterých musí vystupovat. Ne vždy sociální pracovník vystupuje například pouze v roli poradce nebo poskytovatele služby. Pro charakteristiku této problematiky jsem si vybrala rozlišení podle Řezníčka. Ten uvádí několik typů rolí sociálního pracovníka (Řezníček, 1994). Dané role se často prolínají v praxi, protože nelze vystupovat pouze v jedné roli. Dané role také ovlivňuje volbu přístupu ke klientovi. Protože to, jakým směrem se bude pracovník ubírat si nevynechává pouze sám, ale záleží také na klientových potřebách.

Řezníček vymezil celkem osm vzájemně se prolínajících typů rolí sociálního pracovníka.

- Pečovatel, poskytovatel služeb – pomáhá klientům v jejich každodenním životě, tento typ sociálního pracovníka se nejčastěji vyskytuje v přirozeném prostředí klientů nebo v pobytových zařízeních
- Zprostředkovatel služeb – tento typ role se pojí s poradenstvím, kdy se sociální pracovník poskytnout klientům informace a kontakty na další možné zdroje pomoci v jejich situaci
- Cvičitel sociální adaptace – hlavní činností sociálního pracovníka v této roli je naučit klienta, aby dokázali své problémy řešit svými silami. Cílem je adaptovat klienta do budoucnosti a měl by také přinést preventivní účinek

- Poradce – tato role se zaujímá při každém kontaktu s klientem. Cílem je osobní růst a prevence. Sociální pracovník se snaží u klienta získat nadhled na způsoby jednání a pocity.
- Případový manažer – tato role se týká především organizace péče, služeb a práce, které mohou být klientovi poskytnuty. V této fázi se objevuje péče odborníků, kdy poskytující služby na sebe musí navazovat. Případový manažer se vyskytuje v souvislosti s mnoho problémovými rodinami
- Manažer pracovní náplně v zařízení – tuto roli vykonávají sociální pracovníci ve vyšších vedoucích funkcích. Zajišťuje kvalitu služeb, načasování a také organizuje práci podřízených pracovníků, zpracovává získané informace. Stará se o profesionalitu sociálních pracovníků, nebo – li o to, aby sociální pracovníci nebyli přetěžováni.
- Personalista, personální manažer – tato osoba zajišťuje a má na starosti odborný výcvik, výuku, supervizi a celkové řízení pracovníků v organizaci.
- Administrátor – tato role souvisí s výkonem ředitelských funkcí a vrchních vedoucích pracovníků. Má na starosti koordinátorské funkce, je zároveň poskytovatel služeb, zabývá se jejich rozvojem a celkovým fungování služeb. Většinou tato práce bývá vykonávána osobou s jinou funkcí, například ekonomem, plánuje práci pomáhajících profesí. (Spěváková, 2013)

Sociální pracovník může být také označován za činitele sociálních služeb. Zajímá ho obecné mínění ve společnosti. Sociální pracovník je aktivní ve smyslu, vykonávání práce v dobrovolnictví nebo má určitou účast v zastupitelství.

Jak můžeme vidět, tak profese sociálního pracovníka zaujímá široké spektrum výkonu práce. Nejde o to, zda se sociální pracovník nachází ve veřejném nebo soukromém sektoru, zda

pracuje s nezaměstnanými, dětmi či starými lidmi. Vždy musí vykonávat řadu rolí, aby došlo k vyřešení tíživé situace klienta.

5 Hlavní cíl výzkumného šetření a charakteristika dílčích cílů

Jak víme, tak nezaměstnanost se netýká všech oborů stejně, mnohdy se můžeme setkat s tím, že mladí lidé při výběru svého vzdělání ani nevědí, jaká je jejich uplatnitelnost v praxi na trhu práce. Školy, které se zaměřují na oblast sociálního vzdělání nejsou příliš staré. Jejich zřízení si vyžádala doba, která je charakteristická svým dynamickým vývojem společnosti a tím i změnou sociální situace, ve kterých se objevují takové problémy, se kterými si lidé nejsou schopni poradit sami.

Výzkumné šetření mé bakalářské práce je zaměřeno na zjištění pohledů a názorů absolventů na možnosti jejich uplatnění na trhu práce. Výzkum formou dotazníkového šetření bude proveden s absolventy Univerzity Hradec Králové – Ústav sociální práce, Masarykovy univerzity v Brně a s absolventy Vyšší odborné školy v Pardubicích a České Třebové.

Výsledky získané mým výzkumem mohou nadále poukázat na možnost, jak a na jakých pozicích se absolventi sociální práce mohou uplatnit.. Na základě tohoto výzkumu může být rozšířena nebo poupravena nabídka pracovních míst pro již zmíněné absolventy sociální práce.

5.1 Formulace výzkumných cílů

Hlavním cílem výzkumného šetření je zjistit názory a pohledy absolventů Vyšší odborné školy v Pardubicích, České Třebové a Masarykovy univerzity v Brně a Ústavu sociální práce Univerzity Hradec Králové jejich možného uplatnění na trhu práce. Hlavní cíl výzkumného šetření jsem rozdělila do dvou dílčích cílů. Prostřednictvím prvního dílčího cíle bych ráda zjistila, proč si zvolili ke svému studiu a zároveň následnému zaměstnání právě obor zaměřený na sociální práci. Prostřednictvím druhého dílčího cíle bych ráda zjistila, jak respondenti pohlíží na jejich uplatnění na trhu práce.

Dílčí cíl číslo 1: zjistit, co vedlo respondenty ke studiu na školách zaměřených na sociální práci

Velmi často se uvádí, že zaměstnání v oboru sociální práce bývá hůře finančně ohodnoceno, také se velmi často absolventi setkávají s reakcí, že nemají dostatečnou

praxi pro výkon daného povolání. Proto bych ráda svým dotazníkovým šetřením zjistila, proč se dotazovaní respondenti rozhodli pro studium sociální práce.

Dílčí cíl číslo 2: zjistit, jak respondenti pohlíží na jejich uplatnění na trhu práce

Trh práce a absolventi po vysokých školách, dá se říci, že to jsou dvě ne vždy slučitelné prvky. Když se na úřadu práce, popřípadě na webových stránkách nabízejících práce podíváme, tak práce v sociální oblasti nepatří mezi ty nejnavozenější. Proto druhým dílčím cílem mého výzkumného šetření bych ráda zjistila, jak samotní respondenti pohlíží na jejich uplatnění na trhu práce v oblasti sociální práce.

Tabulka číslo 10: Operacionalizace dílčích cílů do dotazníkových otázek

Dílčí cíl	Na jakou otázku přináší otázka odpověď	Konkrétní dotazníková otázka
DC1	Co vedlo respondenty ke studiu na školách zaměřených na sociální práci	2. Proč jste se rozhodli studovat obor zaměřený na sociální práci
		4. Domníváte se, že získané znalosti a dovednosti jsou /budou dostačující pro praxi?
		7. Jakou máte představu o svém uplatnění v praxi v oblasti sociální práce?
DC2	Jak respondenti pohlíží na své uplatnění na trhu práce v oboru sociální práce	7. Jakou máte představu o svém uplatnění v praxi v oblasti sociální práce?
		8. Myslíte si, že vyšší stupeň vzdělání Vám zajistí větší možnosti uplatnění se v sociální oblasti?
		9. Preferujete/máte zájem o práci ve veřejné správě, státní správě a samosprávě, neziskových organizacích, či dalších organizacích zabývajících se sociální prací?
		10. Pro absolventy, kteří již v sociální oblasti pracují - jak dlouho jste hledali práci v tomto oboru?

5.2 Výzkumná strategie

Pro svůj výzkum jsem zvolila kvantitativní výzkum – dotazníkové šetření.

Dotazníková forma výzkumu představuje široce využívanou metodu v případě zkoumání velkého počtu lidí. Kvalita informací, které získáme v rámci dotazníkového šetření závisí na úrovni konstrukce a také na spolehlivosti odpovědí dotazovaných osob. Velkým problémem je formulace otázek, které nesmí působit mnohoznačně a sugestivně. Otázky musí být pokládány jednoduchou formou, aby byla srozumitelné pro

všechny respondenty. Výhodou dotazníku je jeho statistické zpracování. (Dosmán, 1999)

Díky kvantitativnímu výzkumu hledáme odpovědi na otázky typu – „Jak často? ; Co? ; Kolik?“

„Kvantitativní výzkum je výzkum používající statistické metody k popisu společenských jevů. Redukuje realitu na měřitelné znaky, které jsou dále zpracovány a interpretovány. Zahrnuje velký počet respondentů. Pomáhá testovat hypotézy.“ (www.mediaguru.cz)

Dotazníkové šetření patří mezi časově i finančně vysoce efektivní techniku. V poměrně krátkém čase získáme informace od velkého počtu respondentů. Zahrnuje větší počet otázek než-li anketa a lze ho použít při všech metodách výzkumu. Mohou být formulovány anonymně i neanonymně.

Při sestavování dotazníku je zapotřebí si stanovit jasný cíl a ujasnit si, pro jakou cílovou skupinu je dotazník určen, dále musíme zvolit potřebný počet otázek, ale je zapotřebí myslet na to, že vyplňování by nemělo zabrat více jak 20 minut času. Při sestavování otázek je zapotřebí myslet na vhodné uspořádání otázek, nejprve poklad otázky motivující, zajímavější se stupňující se obtížností a v polovině dotazníku vlit takové oddechové otázky. Dále by dotazník měl obsahovat ujištění, že poskytnuté údaje nebudou zneužity.

Výzkum byl realizován především prostřednictvím kvantitativních metod, které byly založeny na dotazníkovém šetření. Dotazníkové šetření je jedna z nejpoužívanějších metod. Slouží k získávání hromadných dat v poměrně krátkém čase. Ten, kdo dotazník vyplňuje, se označuje jako respondent.

5.3 Popis výzkumného souboru

Pro svůj výzkum jsem si vybrala již zmiňované školy – Vyšší odborná škola Pardubice, Česká Třebová, Masarykova Univerzita Brno a Univerzita Hradec Králové – Ústav sociální práce, konkrétně absolventy těchto škol.

Pro každou školu jsem vymezila 50 dotazníků s tím, že jsem nepočítala se 100% návratností. Absolventy Masarykovy univerzity v Brně jsem kontaktovala prostřednictvím e-mailů. Adresy jsem získala na základě dotazu vznesený na sekretariátu školy. Adresy mi byly poskytnuty ale s dovětkem, že se jedná o školní maily, které již absolventi nemusí používat. Absolventy dalších zmíněných škol jsem kontaktovala přes e-maily, ale také přes sociální sítě (facebook). Jako další zdroj pro

vyplnění dotazníku jsem kontaktovala své bývalé spolužáky z Vyšší odborné školy v Pardubicích a také z univerzity.

Na začátku dotazníku byli respondenti seznámeni s účelem, za jakým byl dotazník vytvořen, také byli ujištěni, že se jedná o anonymní vyplnění a že slouží pro účely mé praktické části k bakalářské práci.

6 Výsledky výzkumného šetření a jejich interpretace

Záměrem výzkumu bylo zmapování názorů a pohledů absolventů na jejich uplatnitelnost v sociální práci na trhu práce.

Vypracovala jsem dotazník pro absolventy vyšších odborných škol v České Třebové a Pardubicích, dále Masarykovy univerzity v Brně a Univerzity Hradec Králové – Ústav sociální práce.

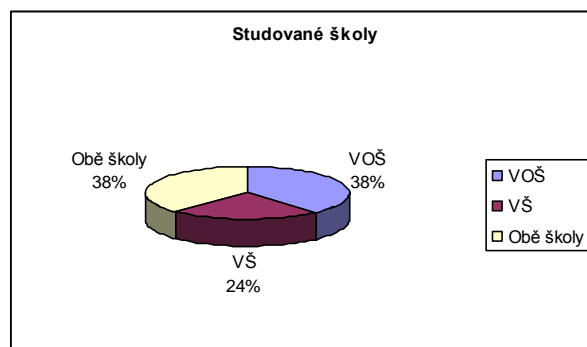
Pro každou ze zmiňovaných škol jsem vypracovala 50 dotazníků. Jako prostředek pro kontaktování absolventů těchto škol jsem zvolila e-mailové adresy, sociální stránky a pomoc spolužáků. Návratnost 100% nebyla, jelikož získané e-mailové adresy řada absolventů již nepoužívá. E-mailové adresy mi byly poskytnuty na základě písemného dotazu na sekretariáty těchto škol. Po většinou mi byly poskytnuty školní maily, které absolventi během studia používali. Z tohoto důvodu jsem se také rozhodla pro využití sociálních sítí.

Pro moji bakalářskou práci bylo vyhotoveno tedy 200 dotazníků a návratnost byla 154 dotazníků. Což vychází, že se mi z celkových 100% vrátilo 77% vyplněných dotazníků. Dotazník obsahuje úvodní část, kde se respondentům představuji a popisuji důvody, cíle a instrukce pro jeho vyplnění. V závěru je poděkování respondentům za čas, který věnovali vyplnění dotazníku. Dotazníkové šetření obsahuje 10 otázek. Dotazník je sestaven z otevřených a uzavřených otázek.

Tabulka číslo 11: Základní statistické údaje o vystudovaných školách respondentů

Studované školy	Absolutní četnost	Relativní četnost
VOŠ	59	38%
VŠ	37	24%
Obě školy	58	38%
Celkem	154	100%

Graf číslo 1: Studované školy respondentů

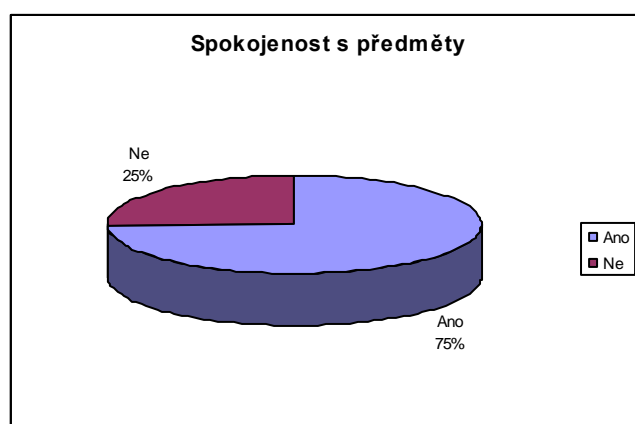

První otázkou zjišťuji, jaké školy dotazovaní respondenti studovali či studují. Z celkového počtu 154 dotazníků mi na danou otázku odpovědělo 59 (38%) respondentů, že vystudovalo vyšší odbornou školu, 37 (24%) respondentů vystudovalo vysokou školu a 58 (38%) respondentů vystudovalo obě tyto školy.

Tabulka číslo 12: Spokojenost se skladbou předmětů

Spokojenost s předměty	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	115	75%
Ne	39	25%
Celkem	154	100%

Graf číslo 2: Spokojenost respondentů se skladbou předmětů

Otázkou číslo 3 jsem chtěla zjistit, jaká byla spokojenost respondentů se skladbou předmětů na studovaných školách. Z celkového počtu 154 dotazníků mi odpovědělo 115 respondentů (75%) že byli spokojeni a 39 respondentů (25%) zaškrtili že nikoliv.

Tabulka číslo 13: Zajišťují VOŠ kvalitní vzdělání pro výkon práce v oboru

Zajišťuje VOŠ kvalitní vzdělání	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	127	82%
Ne	27	18%
Celkem	154	100%

Graf číslo 3: Grafické znázornění – je vzdělání na VOŠ kvalitní

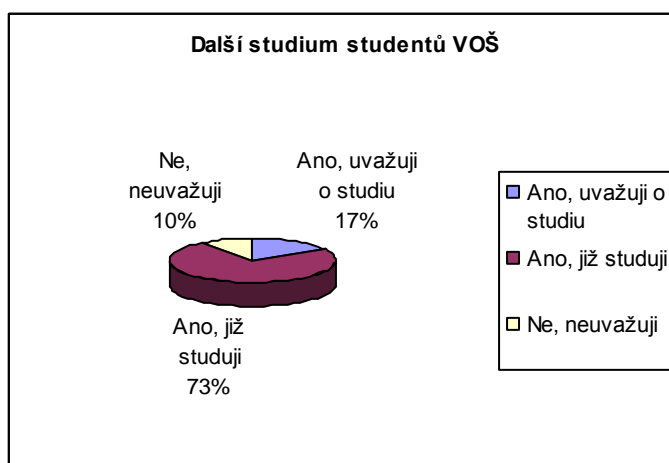

Otázkou číslo 5 jsem zjišťovala, zda si respondenti myslí, že vzdělání na VOŠ zajistí kvalitní provádění činnosti v sociálním oboru. Ze 154 dotazníků mi kladně odpovědělo 127 (82%) a 27 (18%) odpovědělo, že ne. Třetí možností bylo napsat vlastní názor. Tuto možnost žádný z respondentů nevyužil.

Tabulka číslo 14: Zájem o další studium absolventů VOŠ

Zájem o další studium u absolventů VOŠ	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano, uvažují o studiu	10	17%
Ano, již studují	43	73%
Ne, neuvažují	6	10%
Celkem	59	100%

Graf číslo 4: Mají absolventi VOŠ zájem o další studium

Otázka číslo 6 směřovala pouze na absolventy VOŠ. Touto otázkou jsem chtěla zjistit, zda absolventi uvažují nebo dokonce již studují na VŠ. Z celkového počtu 59 respondentů mi odpovědělo 10 respondentů (17%), že uvažují o studiu, 43

respondentů (73%), že již na VŠ studuje a pouhých 6 respondentů (10%), že o dalším studiu na VŠ neuvažují.

6.1 Interpretace dílčího cíle 1 –co vedlo oslovené respondenty ke studiu na školách zaměřených na sociální práci

V této kapitole se zaměřím na vyhodnocení otázek, které se týkají prvního dílčího cíle. Tím myslím hledání odpovědi na otázku, proč si respondenti vybrali pro své studium obor sociální práce. Prvního dílčího cíle se v dotazníkovém šetření dotýkají celkem 3 otázky. Konkrétně se jedná o otázky číslo 2, 4 a 7. Jedná se o dvě otevřené otázky a jednu uzavřenou. Na otázku číslo 4 (uzavřená otázka) – zda si respondenti myslí, že získané znalosti a dovednosti během studia jsou dostačující pro výkon praxe, mi odpovědělo ze 154 respondentů 100 že ANO, což vychází na 65%. Zbývajících 54 respondentů, celkem 35%, je přesvědčeno, že získané znalosti a dovednosti nejsou dostačující pro výkon praxe. V tomto případě jsem chtěla znát jejich názor, proč se domnívají, že nejsou dostačujícími. Více než tři čtvrtě respondentů se shodlo v tom, že ve škole se jedná pouze o teorii, kterou se lze naučit, ale praxe je v hodně směrech jiná. Důležitým faktorem je, jakou pozici vykonávají nebo také s jakou cílovou skupinou pracují. Teoreticky jsou znalosti nabyté ve škole dostačující, ale v praxi je poté těžké je umět aplikovat. S dalším názorem, se kterým jsem se setkala bylo, že to, co se naučili ve škole, jak jednat či jak se chovat v určitých situacích, ale v praxi se museli zachovat či udělat úplně jinak. Otázkou číslo 2 (otevřená otázka) – proč se respondenti rozhodli pro studium zaměřené na sociální práci, jsem vyhodnotila 3 nejčastější odpovědi – přibližně 1/3 uvedla, že sociální práci studovali již na střední škole a proto se rozhodli ve studiu pokračovat, další častou odpovědí byla událost, která se přihodila v rodině či v blízkém okolí a více než polovina odpověděla, že se pro studium rozhodli z důvodu, že chtějí pomáhat lidem. Minimálně jsem se setkala s odpovědí, že něco studovat museli. A poslední otázkou v tomto dílčím cíli, otázkou číslo 7 (otevřená otázka) – jakou mají respondenti představu o svém uplatnění v praxi v tomto oboru, jsem získala následující a vybrala nejčastější odpovědi – někteří respondenti žádnou představu nemají a ani si neumí představit, že by v oboru sociální práce dělali, jako další odpovědí bylo, že si představují práci s cílovou skupinou, kterou si vybrali již

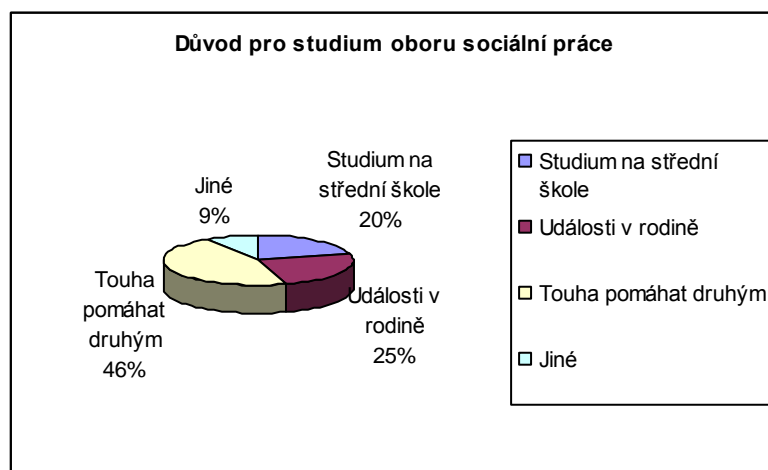
během absolvování praxe, někteří uvedli, že vidí svoji uplatnitelnost v neziskových organizacích a jiní ve státní správě a samosprávě.

Výsledky výzkumného šetření u tohoto dílčího cíle dále v této kapitole rozpracuji do tabulek a znázorním v grafech.

Tabulka číslo 15: otázka číslo 2 – proč se respondenti rozhodli pro studium v oboru sociální práce

Důvod pro studium oboru sociální práce	Absolutní hodnota	Relativní hodnota
Studium na střední škole	32	21%
Události v rodině	39	25%
Touha pomáhat druhým	72	46%
Jiné	14	9%
Celkem	154	100%

Graf číslo 5: otázka číslo 2 – proč se respondenti rozhodli pro studium v oboru sociální práce

Jak jsem již zmiňovala v úvodu této kapitoly touto otázkou se snažím zjistit důvody proč se respondenti rozhodli pro studium v oboru sociální práce. Nejvíce odpovědí bylo, že chtějí pomáhat druhým (72 respondentů takto odpovědělo), další dvě odpovědi se od sebe lišily nepatrným rozdílem – pro studium se respondenti rozhodli na základě událostí v rodině nebo blízkém okolí (odpovědi od 39 respondentů); studium v oboru sociální práce již na střední škole (32 odpovědi). Zbýlých 14 odpovědí byly – že museli někde studovat nebo, že se ze všech škol dostali právě na tuto.

Tabulka číslo 16: otázka číslo 4 – *domnívají se respondenti, že získané znalosti a dovednosti během studia budou/jsou dostačující pro výkon práce v sociální oblasti*

Dostačující znalosti a dovednosti	Absolutní hodnota	Relativní hodnota
Ano	100	65%
Ne	54	35%
Celkem	154	100%

Graf číslo 6: otázka číslo 4 – *domnívají se respondenti, že získané znalosti a dovednosti během studia jsou dostačující pro výkon práce v sociální oblasti*

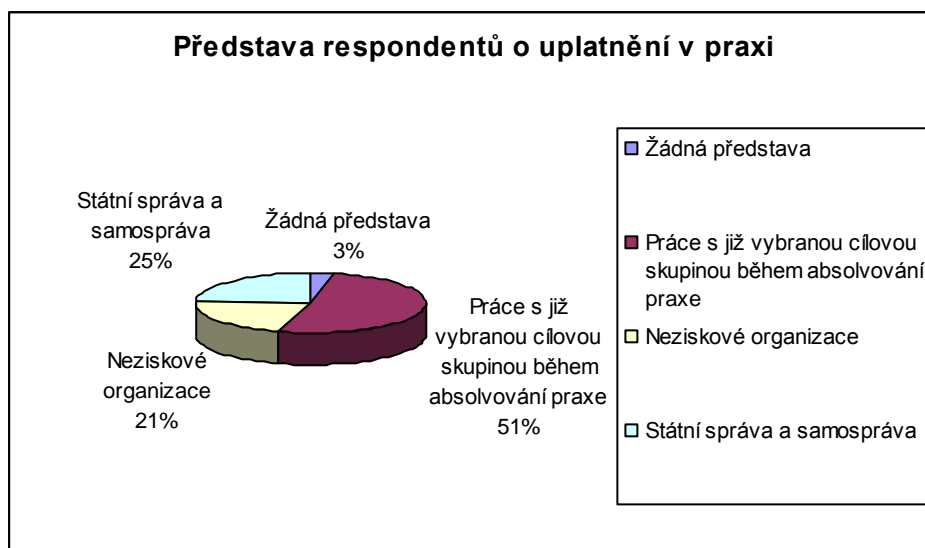

Otázkou číslo 4 jsem se u respondentů snažila zjistit, co si myslí o získaných znalostech a dovednostech během studia, zda jim připadají dostačující pro výkon práce v tomto oboru. Na tuto otázku mi kladně odpovědělo 100 respondentů (65%) a negativně pouhých 54 respondentů (35%). V případě negativní odpovědi jsem dala doplňující otázku, proč si myslí, že je to nedostačující. Jak jsem již zmínila výše, tak více než tři čtvrtě respondentů se shodlo v tom, že ve škole se jedná pouze o teorii, kterou se lze naučit, ale praxe je v hodně směrech jiná. Důležitým faktorem je, jakou pozici vykonávají nebo také s jakou cílovou skupinou pracují. Teoreticky jsou znalosti nabyté ve škole dostačující, ale v praxi je poté těžké je umět aplikovat. S dalším názorem, se kterým jsem se setkala bylo, že to, co se naučili ve škole, jak jednat či jak se chovat v určitých situacích, ale v praxi se museli zachovat či udělat úplně jinak. Můj názor je, že ne všichni respondenti odpovídali pravdivě, domnívám se spíše, že nechtěli odpovídat na doplňující otázku, protože se v některých vyplněných dotaznících objevila zaškrtnutá odpověď NE, ale následně přeškrtnána a zakroužkováno ANO.

Tabulka číslo 17: otázka číslo 7 – *uplatnitelnost absolventů v praxi v oboru sociální práce*

Představa respondentů o uplatnění v praxi	Absolutní hodnota	Relativní hodnota
Žádná představa	5	3%
Práce s již vybranou cílovou skupinou během absolvování praxe	79	51%
Neziskové organizace	32	21%
Státní správa a samospráva	38	25%
Celkem	154	100%

Graf číslo 7: otázka číslo 7 – *uplatnitelnost absolventů v praxi v oboru sociální práce*

Otázka číslo 7 byla otevřenou otázkou. Snažím se díky ní zjistit, jakou mají respondenti představu o svém uplatnitelnosti v praxi v oboru sociální práce. Na tuto otázku odpovídali respondenti většinou podobně. Nejčastější odpovědí bylo, že si vybrali cílovou skupinu již během absolvování praxe ve škole a té se následně věnují v zaměstnání, zde jsem zaznamenala 79 odpovědí. Poté další odpovědí bylo, že 38 respondentů odpovědělo, že by se rádi uplatnili ve státní správě a samosprávě a 32 respondentů pro změnu v neziskových organizacích. Zbývajících 5 respondentů odpovědělo, že nemají žádnou představu a že si ani neumí představit, že by v sociální sféře pracovali.

Shrnutí interpretace prvního dílčího cíle

Respondenti tohoto výzkumného šetření se shodují v důvodu, proč si vybrali školu se sociálním zaměřením ve více než 46%. Nejčastějším důvodem byla touha pomoci jiným lidem, kteří se ocitli v situacích, kdy potřebují pomoc dalších odborných lidí. Někteří lidé se nechali ovlivnit při výběru školy nějakou událostí, která postihla jejich rodinu popřípadě blízké okolí. V neposlední řadě respondenti si vybrali tuto školu z důvodu, že již studovali střední školu a proto chtěli v daném oboru pokračovat. Při zjišťování kde nebo jak vidí své uplatnění v praxi se mi tento dotaz prolíná v obou dílčích cílech. Zda si respondenti myslí, že jejich znalosti a dovednosti jsou dostačující pro výkon práce, se na kladné odpovědi shodlo 65% respondentů, dalších 35% si myslí, že nejsou dostačující z hlediska toho, že je jednodušší naučit se něco v teorii, ale praxe se v mnoha případech liší, také že rozhodujícím faktorem je funkce, kterou v dané oblasti vykonávají a s jakou cílovou skupinou pracují. Též se domnívají že teoreticky nabyté znalosti a dovednosti je obtížné aplikovat v praxi. Jak jsem již zmiňovala výše, odpovědi všech respondentů neberu zcela za pravdivé, protože se mi u některých vyplněných dotazníků stalo, že bylo zaškrtnuto NE, ale v tomto případě jsem chtěla znát názor respondentů, proč se domnívají, že není dostačující a proto svoji odpověď změnili na ANO.

6.2 Interpretace dílčího cíle 2 – jak respondenti pohlížejí na své uplatnění na trhu práce v oboru sociální práce

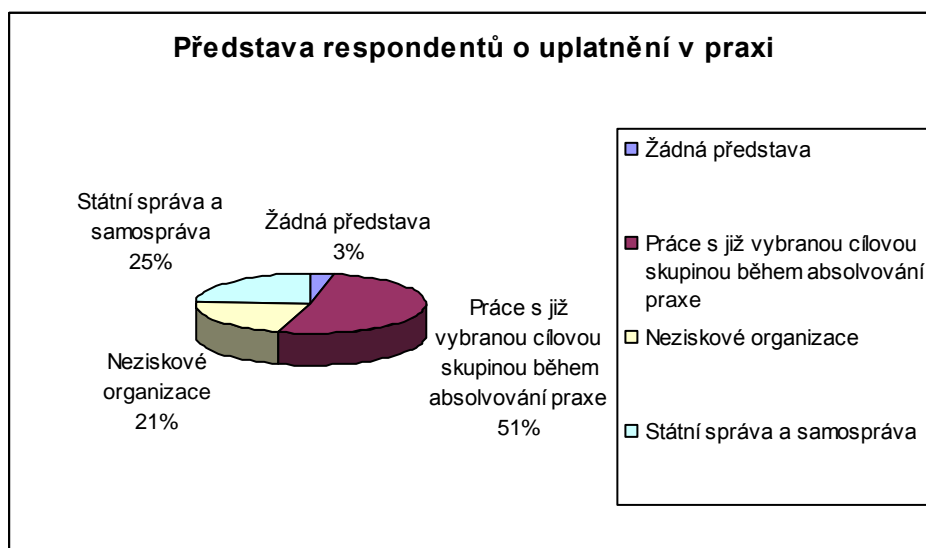
V této kapitole se zaměřím na vyhodnocení otázek, které se týkají druhého dílčího cíle. Tím myslím hledání odpovědi na otázku, jak vidí respondenti svoje uplatnění na trhu práce. Druhého dílčího cíle se v dotazníkovém šetření dotýkají 4 otázky. Konkrétně se jedná o otázky číslo 7 (stejně jako u prvního dílčího cíle), 8, 9 a 10. Jedná se o dvě otevřené, kde respondenti mohli vyjádřit svůj názor a dvě uzavřené otázky. Jak jsem již zmiňovala a vyhodnocovala výše, tak otázkou číslo 7 (otevřená otázka) – jakou mají respondenti představu o svém uplatnění v praxi v tomto oboru, jsem získala následující a vybrala nejčastější odpovědi – někteří respondenti žádnou představu nemají a ani si neumí představit, že by v oboru sociální práce dělali, jako další odpovědí bylo, že si představují práci s cílovou skupinou, kterou si vybrali již během absolvování praxe, někteří uvedli, že vidí svoji uplatnitelnost v neziskových organizacích a jiní ve státní správě a samosprávě. Na otázku číslo 8 (uzavřená otázka) – zda si respondenti myslí, že

vyšší stupeň vzdělání jim zajistí větší možnosti uplatnění se v oblasti sociální práce, mi ze 154 vyplněných dotazníků odpovědělo 124 respondentů, že si toto tvrzení nemyslí a pouhých 30 respondentů si myslí, že to tak je, čím vyšší vzdělání, tím vyšší možnosti. Další uzavřenou otázkou, otázka číslo 9 – zda respondenti preferují či mají zájem o práci ve veřejné správě, státní správě a samosprávě, neziskových organizacích či jiných dalších organizacích zabývajících se sociální prací, jsem získala následující odpovědi – ve veřejné správě by rádo pracovalo pouhých 17 respondentů, za to ve státní správě a samosprávě 112 respondentů, o neziskové organizace by mělo zájem 24 respondentů a 1 respondent označil možnost jiné. Otázka číslo 10 (otevřená otázka) – se dotýkala absolventů, kteří již v sociální oblasti pracují – jak dlouho hledali práci v tomto oboru. Při vyhodnocování této otázky jsem se nejčastěji setkávala s následujícími odpovědi – začali pracovat hned po skončení školy v organizaci, kam již chodili a absolvovali praxi, po skončení školy pracovali v jiných oborech, ale stále hledali práci v oboru sociální práce, kdy doba trvání byla v rozhraní 2 – 3 let od absolvování a poslední nejčastější odpovědi bylo, že již během studia si našli práci v oboru sociální práce (většinou se jednalo o práce na dohodu o provedení práce, které se postupně změnilly na práce na částečný nebo plný úvazek) a tudíž se jim fáze hledání vyhnula. Výsledky výzkumného šetření u tohoto dílčího cíle dále v této kapitole rozpracuji do tabulek a znázorním v grafech.

Tabulka číslo 18: otázka číslo 7 – *uplatnitelnost absolventů v praxi v oboru sociální práce*

Představa respondentů o uplatnění v praxi	Absolutní hodnota	Relativní hodnota
Žádná představa	5	3%
Práce s již vybranou cílovou skupinou během absolvování praxe	79	51%
Neziskové organizace	32	21%
Státní správa a samospráva	38	25%
Celkem	154	100%

Graf číslo 8: otázka číslo 7 – *uplatnitelnost absolventů v praxi v oboru sociální práce*

Otázka číslo 7 byla otevřenou otázkou, díky které se snažím zjistit, jakou mají respondenti představu o svém uplatnitelnosti v praxi v oboru sociální práce. Na tuto otázku odpovídali respondenti většinou podobně. Nejčastější odpovědí bylo, že si vybrali cílovou skupinu již během absolvování praxe ve škole a té se následně věnují v zaměstnání, zde jsem zaznamenala 79 odpovědí. Poté další odpovědí bylo, že 38 respondentů odpovědělo, že by se rádi uplatnili ve státní správě a samosprávě a 32 respondentů pro změnu v neziskových organizacích. Zbývajících 5 respondentů odpovědělo, že nemají žádnou představu a že si ani neumí představit, že by v sociální sféře pracovali.

Tabulka číslo 19 – otázka číslo 8 – *domnívají se respondenti, že vyšší stupeň vzdělání jim zajistí vyšší uplatnitelnost v oboru sociální práce*

Vyšší vzdělání = vyšší uplatnitelnost v oboru	Absolutní hodnota	Relativní hodnota
Ano	30	19%
Ne	124	81%
Celkem	154	100%

Graf číslo 9 – otázka číslo 8 – *domnívají se respondenti, že vyšší stupeň vzdělání jim zajistí vyšší uplatnitelnost v oboru sociální práce*

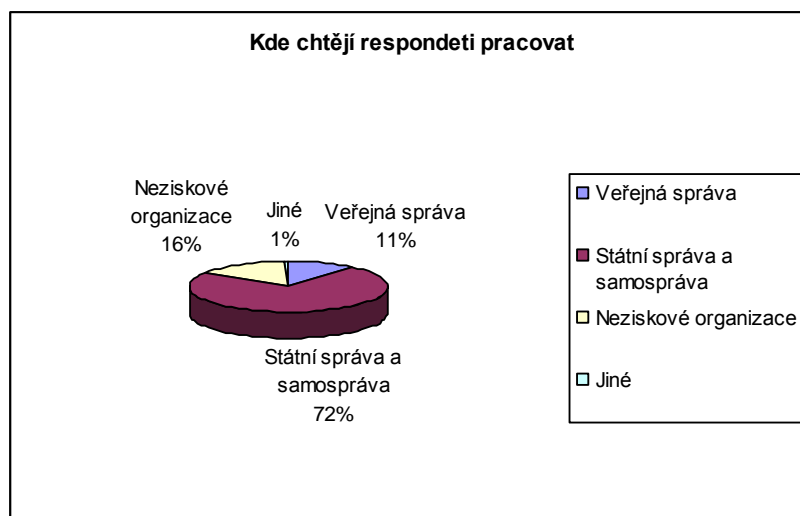

Na otázku číslo 8 jsem získala odpověď od 154 respondentů. Touto otázkou jsem se snažila zjistit, zda si respondenti myslí, či se domnívají, že vyšší stupeň vzdělání jim může přinést vyšší uplatnitelnost a více možností v oboru sociální práce. Ze 154 vyplněných dotazníků mi 124 respondent odpovědělo, že si to nemyslí a pouhých 30 respondentů se domnívá, že ano, že vyšší vzdělání zajistí větší uplatnitelnost v oboru sociální práce. Já se spíše ztotožňuji s těmi respondenty, kteří si myslí, že na stupni vzdělání nezáleží. Sama mám vystudované obě školy a s hledáním práce, či brigády jsem neměla ani tehdy, když jsem byla teprve po absolvování VOŠ.

Tabulka číslo 20 – otázka číslo 9 – *kde respondenti preferují, či mají zájem pracovat*

Jakou oblast práce respondenti preferují	Absolutní hodnota	Relativní hodnota
Věřejná správa	17	11%
Státní správa a samospráva	112	72%
Neziskové organizace	24	16%
Jiné	1	1%
Celkem	154	100%

Graf číslo 10 – otázka číslo 9 – *kde respondenti preferují, či mají zájem pracovat*

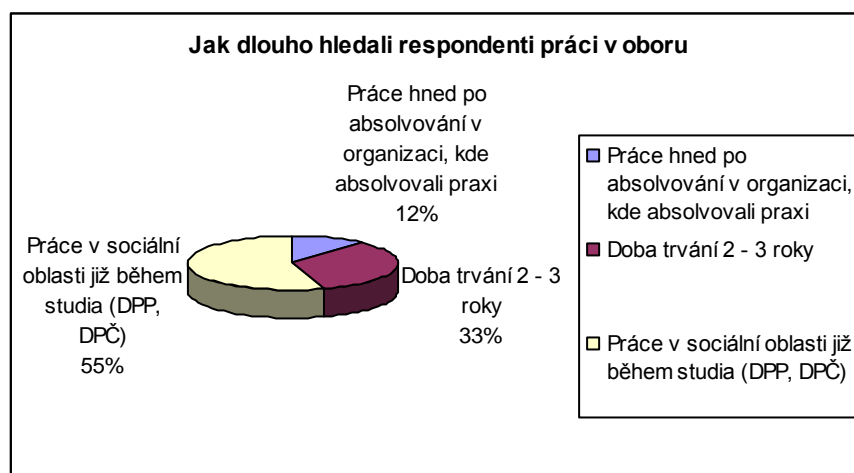

Otázka číslo 9 zněla – kde respondenti preferují či mají zájem pracovat – ve veřejné správě, státní správě a samosprávě, neziskových organizacích či jiných organizacích poskytující sociální práce. Více než tři čtvrtě respondentů by se rádo uplatnilo ve státní správě a samosprávě (72%), 16% respondentů by rádo pracovalo v neziskových organizacích, ve veřejné správě vidí svoji budoucnost 11% respondentů a pouhé 1% si odnesla možnost jiných organizací, které poskytují sociální práci.

Tabulka číslo 21 – otázka číslo 10 – *jak dlouho respondenti, kteří již pracují, hledali práci v oboru*

Jak dlouho hledali respondenti práci v oboru	Absolutní hodnota	Relativní hodnota
Práce hned po absolvování v organizaci, kde absolvovali praxi	15	12%
Doba trvání 2 - 3 roky	43	33%
Práce v sociální oblasti již během studia (DPP, DPČ)	71	55%
Celkem	129	100%

Graf číslo 11 – otázka číslo 10 – *jak dlouho hledali respondenti práci v oboru*

Otázka číslo 10 (otevřená otázka) – se dotýkala absolventů, kteří již v sociální oblasti pracují – jak dlouho hledali práci v tomto oboru. Při vyhodnocování této otázky jsem se nejčastěji setkala s následujícími odpovědi – začali pracovat hned po skončení školy v organizaci, kam již chodili a absolvovali praxi, s touto odpovědí jsem se setkala u 15 vyplněných dotazníků (12%), okolo 43 respondentů (33%) odpovědělo, že po ukončení školy pracovali v různých oborech, ale stále hledali práci v oboru sociální práce, doba trvání byla přibližně 2 – 3 roky a poslední nejčastější odpovědí bylo, že již během studia si našli práci v oboru sociální práce (většinou se jednalo o práce na dohodu o provedení práce, které se postupně změnily na práce na částečný nebo plný úvazek) a tudíž se jim fáze hledání vyhnula. S touto odpovědí jsem setkala u 71 respondentů (55%).

Shrnutí interpretace druhého dílčího cíle

Tímto druhým dílčím cílem jsem chtěla zjistit, jaký je pohled respondentů na jejich uplatnění na trhu práce v oboru sociální práce. Pro tento cíl jsem si vymezila 4 otázky. Ve více než 51% se respondenti shodují v tom, že by se rádi uplatnili v organizaci, ve které absolvovali praxi během studia, kolem 25% respondentů by se rádo uplatnilo ve státní správě a samosprávě či neziskových organizacích, pouhé 3% respondentů nemá žádnou představu. U 81% respondentů jsem zjistila, že si nemyslí, že vyšší vzdělání by jim mohlo přinést větší možnosti při uplatňování se v oboru sociální práce. Při otázce, kde by měli respondenti zájem se uplatnit v praxi jsem získala odpovědi čítající více než 72% ve státní správě a samosprávě, 16% respondentů by rádo pracovalo v neziskových organizacích a kolem 11-12% respondentů ve veřejné správě. Poslední vybranou otázkou pro tento dílčí cíl bylo zjistit u respondentů, kteří již pracují, jak dlouho hledali

práce v oboru sociální práce. Při vyhodnocování této otázky jsem byla mile překvapena, protože více než 52% respondentů se vyhnula fáze hledání z důvodu, že v sociální oblasti začali pracovat již během studia například na dohodu o provedení práce či dohodu o pracovní činnosti, která se postupně změnila na práci na zkrácený nebo plný úvazek, 34% respondentů uvedlo, že práci v oboru hledali v rozmezí 2 – 3 let a po tu dobu pracovali v jiných oborech, popřípadě si dodělávali také další kurzy a tím si své vzdělání rozšiřovali a u 14% respondentů jsem se dozvěděla, že začali pracovat hned po absolvování školy v organizaci, ve které vykonávali svoji praxi během studia.

7 Závěr výzkumného šetření

Nejprve bych se ráda zaměřila na vyhodnocení prvního dílčího cíle, kterým jsem chtěla zjistit, proč si studenti vybrali pro své studium obor sociální práce. Velká řada dotazovaných respondentů se shodla v názoru, že chtějí pomáhat druhým lidem, kteří se ocitli v situaci, kterou již nemohou řešit sami. Popřípadě byli ovlivněni situací nebo událostí, která postihla jejich rodinu nebo někoho v jejich blízkém okolí. Nepatrná část respondentů odpověděla tak, že studovali již střední školu a proto v ní chtěli pokračovat. Zjistila jsem, že i dnešní uspěchané době, kdy hodně lidí nemá na nic čas a kolikrát ani na své blízké, se mnoho respondentů rozhodlo pro tuto školu právě z důvodu, že chtějí pomáhat dalším lidem v nepříznivých životních situacích. Jelikož jsem chtěla vědět, zda si respondenti myslí, že získané znalosti a vědomosti jsou dostačující pro výkon praxe v tomto oboru, začlenila jsem tuto otázku do prvního dílčího cíle. Více než 65% dotazovaných odpovědělo, že ano, že získané znalosti a dovednosti jsou dostačující. Jelikož to ale nebylo plnohodnotných 100%, tak jsem chtěla znát názory těch respondentů, kteří odpověděli záporně, proč si myslí, že je to nedostačující. Jejich odpovědi či vyjádření jejich názoru mě ani nepřekvapily – nejvíce se objevovalo, že teoreticky nabyté znalosti jsou dostačující, ale kolikrát v praxi musíte jednat intuitivně a podle dané situace.

Druhým dílčím cílem jsem chtěla zjistit, jak respondenti vidí své uplatnění na trhu práce. Pro tento dílčí cíl jsem si vybrala 4 otázky z dotazníku. Jelikož mě samotnou čekalo uplatnění se na trhu práce po absolvování Vyšší odborné školy, byla jsem zvědavá, jak to vidí dotazovaní respondenti. Pravdou bylo, že jsem byla překvapena. Jednou z otázek bylo, jakou mají respondenti představu o svém uplatnění na trhu práce, zde jsem byla velmi zvědavá na odpovědi – více než 51% si své uplatnění představuje s takovou cílovou skupinou, kterou si vybrali již při svém absolvování praxe, někteří se vidí v oblasti státní správy a samosprávy a někteří by se rádi uchytily v neziskových organizacích. Více jsem ale byla zvědavá na vyhodnocování otázky, která se týkala absolventů, kteří již práci v daném oboru našli. Byla jsem velmi překvapená, že velké řadě z nich se vyhnula fáze hledání zaměstnání. Více než 55% respondentů začalo v daném oboru pracovat již během studia, tuto práci vykonávali většinou na Dohodu o provedení práci nebo na Dohodu o pracovní činnosti, které se jim po absolvování změnilo na práci na zkrácený nebo plný úvazek. 12% respondentů začalo pracovat hned po absolvování v organizaci, kde vykonávali svoji praxi během studia. Dá se říci, že

pouhých 33% respondentů se neuchytilo ihned po absolvování. Proto působili v jiných oborech, ale stále hledali práci v oboru sociální práce. Uvádějí, že doba trvání většinou činila 2 – 3 roky.

Závěrem bych ráda řekla, že uplatnění absolventů na trhu práce v oboru není až na tak špatné úrovni, domnívám se, že se jedná o určitý fenomén společnosti, který uvádí, že se absolventi špatně uplatňují, popřípadě se jedná o absolventy, kteří zůstali na malých městech a poptávka po takovém to zaměstnání je vysoká a většinou se dá přednost lidem s praxí. Z mojí vlastní zkušenosti mohu říci, že se jedná o místo či město, kde se o práci ucházíte. Po absolvování VOŠ jsem byla nucena se nahlásit na úřad práce, po celou dobu, co jsem byla evidována (1 rok) mi nebyla nabídnuta práce v mém vystudovaném oboru. Po tomto roce jsem začala studovat Ústav sociální práce Univerzita Hradec Králové a brigádu v oboru jsem si našla během jednoho měsíce.

Spíše bych řekla, že nejde o nedostatek pracovních míst, ale o to, být v pravou chvíli na pravém místě.

Závěr

V souladu s cílem mé bakalářské práce jsem se v úvodních kapitolách zabývala absolventy škol, trhem práce, uplatněním absolventů na trhu práce a také jaké pozice jsou pro absolventy škol připraveny. Těmito kapitolami jsem chtěla poukázat na možnosti, které jsou pro absolventy připraveny – mohou vykonávat odborného sociálního pracovníka v sociálních službách, osobního asistenta – odborný pečovatel, mohou být pracovníkem přímé obslužné péče, aktivizačními pracovníky v sociálních službách či pracovníkem pro pracovní výchovu v sociálních službách. Absolventi těchto škol mají širokou škálu možností, kde mohou pracovat či jakou pozici mohou vykonávat. Jejich uplatnění je jak ve státním sektoru, tak také v neziskové sféře. Mohou pracovat na úřadech, v intervenčních centrech, v organizacích poskytující služby určitým cílovým skupinám – dětské domovy, domovy pro seniory. Škála možností je velmi široká.

Hlavním cílem mé bakalářské práce bylo zjistit, jak absolventi sociální práce vidí své uplatnění na trhu práce – konkrétně jsem se zaměřila na absolventy škol – Vyšší odborná škola Česká Třebová a Pardubice, Masarykova univerzita v Brně a Ústav sociální práce Univerzity Hradec Králové.

Z mého hlediska bych usoudila, že mnou zvolený hlavní cíl jsem splnila. Domnívám se, že mnou zvolené dílčí cíle mi také napomohli k tomu, abych získala odpověď k mému hlavnímu cíli. Absolventi se mohou uplatnit se ve státní správě a samosprávě, v neziskových organizacích. Sami absolventi mají představu o tom, kde by se rádi uplatnili, popřípadě, kde se uplatnili po škole. Při vyhodnocování dotazníků jsem došla k závěru, že ano, velmi často se setkáváme s hláškami, že jsme mladí a bez praxe, že u nás mladých slečen může hrozit brzké otěhotnění. Ale změnila jsem názor, jak rychle se lze v oboru uplatnit. Tuto otázku jsem položila nejen respondentům v dotazníkovém šetření ale také sama sobě. Ano, je pravdou že někdy to může být zdlouhavý proces, ale řada absolventů si našla práci již během studia, kterou vykonávali formou brigády, která se postupně změnila na částečný nebo plný pracovní úvazek, jiní si hledali práci během praxí, které absolvovali ve škole. A ani u těch, kteří takové štěstí neměli, nebyla doba hledání až tak dlouhá, většinou se shodli na době 2 – 3 let. Já sama jelikož jsem byla evidována na úřadu práce po absolvování Vyšší odborné školy v Pardubicích jsem za celý rok nedostala a ani nenašla práci ve svém oboru. Není to proto, že bych se nesnažila, ale jelikož žiji na malém městě a v okruhu žádné velké město není. Je však

pravdou, že po ukončení studia na Ústavu sociální práce Univerzity Hradec Králové jsem práci v oboru našla během jednoho měsíce, při studiu jsem také vykonávala brigády v sociální oblasti. Myslím si, že více záleží na tom, kde práci hledáte, jestli je to malé město, kde celková nabídka práce moc není, nebo to zkoušíte ve velkých městech, kde je více organizací nabízející sociální služby. Další otázkou je, co vše jste pro práci v oboru schopni a ochotni podstoupit, zda budete dojíždět do práce nebo byste raději práci v místě bydliště.

Proto bych závěrem ráda řekla, že o nedostatek míst nejde, jde o to, být ve správnou chvíli na správném místě a uvědomit si, co chci a co jsem schopna a ochotna pro to obětovat.

Seznam tabulek a grafů

Tab. 1: Uplatnění absolventů vysokých škol na trhu práce	13
Tab. 2: Zastoupení vysokoškolských oborů v ČR	16
Tab. 3: Podíl nezaměstnaných v jednotlivých oborech	16
Tab. 4: Počet podaných přihlášek ke studiu na VOŠ za období 2014 – 2017	27
Tab. 5: Počet přihlášených za období 2014 – 2017	27
Tab. 6: Počet přijatých uchazečů za období 2014 – 2017	28
Tab. 7: Počet podaných přihlášek ke studiu na VŠ za období 2014 – 2017	29
Tab. 8: Počet přihlášených uchazečů ke studiu na VŠ za období 2014 – 2017	30
Tab. 9: Počet přijatých uchazečů ke studiu na VŠ za období 2014 – 2017	30
Tab. 10: Operacionalizace dílčích cílů do dotazníkových otázek	35
Tab. 11: Základní statistické údaje o vystudovaných školách respondentů	38
Tab. 12: Spokojenost se skladbou předmětů	39
Tab. 13: Zajišťují VOŠ kvalitní vzdělání pro výkon práce v oboru	39
Tab. 14: Zájem o další studium studentů VOŠ	40
Tab. 15: Proč se respondenti rozhodli pro studium v oboru sociální práce	42
Tab. 16: Domnívají se respondenti, že získané znalosti a dovednosti během studia jsou/budou dostačující pro výkon práce v sociální oblasti	43
Tab. 17: Uplatnitelnost absolventů v praxi v oboru sociální práce	44
Tab. 18: Uplatnitelnost absolventů v praxi v oboru sociální práce	46
Tab. 19: Domnívají se respondenti, že vyšší stupeň vzdělání jim zajistí vyšší uplatnitelnost v oboru sociální práce	47
Tab. 20: Kde respondenti preferují, či mají zájem pracovat	48
Tab. 21: Jak dlouho respondenti, kteří již pracují, hledali práci v oboru	49
Graf 1: Studované školy respondentů	38
Graf 2: Spokojenost respondentů se skladbou předmětů	39
Graf 3: Je vzdělání na VOŠ kvalitní	40
Graf 4: Mají absolventi VOŠ zájem o další studium	40
Graf 5: Proč se respondenti rozhodli pro studium v oboru sociální práce	42
Graf 6: Domnívají se respondenti, že získané znalosti a dovednosti během studia jsou dostačující pro výkon práce v sociální oblasti	43
Graf 7: Uplatnitelnost absolventů v praxi v oboru sociální práce	44
Graf 8: Uplatnitelnost absolventů v praxi v oboru sociální práce	47

Graf 9: Domnívají se respondenti, že vyšší stupeň vzdělání jim zajistí vyšší Uplatnitelnost v oboru sociální práce	48
Graf 10: Kde respondenti preferují, či mají zájem pracovat	49
Graf 11: Jak dlouho hledali respondenti práci v oboru	50

Seznam použité literatury

DISMAN, M. *Jak se vyrábí sociologická znalost*. 4. vyd. Praha: Karolinum 1999. 372 s. ISBN 978-80-246-0139-7.

HOŠKOVÁ, Denisa. *Analýza uplatnění absolventů na trhu práce v Královohradeckém kraji*. Bakalářská práce. Vysoká škola polytechnická Jihlava. Katedra ekonomických studií. Jihlava. 2014. 69 s.

KOUDELKOVÁ, Lenka. *Uplatnění absolventů sociálně – správních škol na trhu práce*. Diplomová práce. Masarykova univerzita. Ekonomicko – správní fakulta. Brno. 2010. 99s.

LANGMEIER, Josef. BALCAR, Karel. ŠPITZ, Jan. *Dětská psychoterapie*. 3. vyd. Praha: Portál, 2010. 431 s. ISBN 978-807-3677-107.

MATOUŠEK, Oldřich. *Slovník sociální práce*. 2. vydání. Praha: Portál, 2008. 272 s. ISBN 978-80-7367-368-0.

NOVOTNÁ, Jana. *Teorie sociální práce*. Jihlava. Vysoká škola polytechnická. Katedra sociální práce. Skripta. 2014. 127 s.

ŘEZNÍČEK, Ivo. *Metody sociální práce*. 1. vydání. Praha: Sociologické nakladatelství, 1994. 75 s. ISBN 80-85850-00-1.

SPĚVÁKOVÁ, Soňa. *Role sociálního pracovníka v nestátní a státní sociální správě v oblasti sociální práce s rodinou v Plzni*. Diplomová práce. Západočeská univerzita v Plzni. Fakulta pedagogická. Plzeň. 2013. 83s.

ÚLOVEC, Martin. *Nezaměstnanost absolventů škol se středním a vyšším odborným vzděláním – 2015*. Národní ústav pro vzdělávání. Praha. 2015. 49s.

VOJTĚCH, J. *Absolventi škol Moravskoslezského kraje na trhu práce – nezaměstnanost absolventů*. 1. vyd. Praha: NÚOV, 2004. 55 s. ISBN 80-85118-82-3.

VÝROST, Jozef. *Sociální psychologie*. 2. rozš. vyd. Praha: Grada, 2008, 404 s. ISBN 978-802-4714-288.

ZÁKON č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2006, částka 37, s. 1257–1289. ISSN 1211-1244.

ZELENKA, M. *Přechod absolventů škol ze vzdělávání na pracovní trh*. 1. vyd. Praha: UK, 2008. 166 s. ISBN 978-80-7290-372-6

zákon číslo 435/2004 Sb., o zaměstnanosti

zákon číslo 108/2006 Sb., o sociálních službách

zákon číslo 262/2006 Sb., zákoník práce

Internetové zdroje

Integrovaný systém typových pozic. [online]. [cit. 2016-12-11]. *Systém vzdělávání v sociálních službách.*

Dostupné z <http://www.istp.cz>

Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy. [online]. [cit. 2017-01-12]. *Přijímací řízení ke studiu na vysoké a vyšší odborné škole.*

Dostupné z <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/statistika-skolstvi/prijimaci-rizeni-ke-studiu-na-vysoke-a-vyssi-odborne-skole-1>

Fair Jobs. [online]. [cit. 2016-12-11]. *Porovnání oborů – kde se uplatnit?*

Dostupné z <http://www.jobfairs.eu/magazin/porovnani-oboru-kde-se-uplatnit>

Lidové noviny. [online]. [cit. 2016-12-11]. *Uplatnění absolventů vysokých škol na trhu práce.*

Dostupné z <file:///C:/Users/Okay/Documents/nová%20bakalářka/lidové%20noviny.pdf>

Media GURU. [online]. [cit. 2017-06-17]. *Kvantitativní výzkum.*

Dostupné z <https://www.mediaguru.cz/medialni-slovník/kvantitativni-vyzkum/>

Seznam příloh

Příloha 1: Dotazník vlastní konstrukce (prázdný formulář)

Příloha 1: Dotazník vlastní konstrukce (prázdný formulář)

Milý studente, milá studentko,

chtěla bych Vás požádat o vyplnění anonymního dotazníku, který slouží pro moji bakalářskou práci. Tento dotazník je zaměřen na absolventy vyšších odborných a vysokých škol oborů zaměřených na sociální práci. Moje bakalářská práce je zaměřena na „Uplatnění absolventů sociální práce na trhu práce“. Cílem práce je zjistit, zda máte přehled o potřebných požadavcích nutných k výkonu tohoto povolání a o možnostech uplatnění na trhu práce.

Jednotlivé odpovědi zatrhněte a v případě volných odpovědí napište svůj názor.

Předem děkuji za Váš čas a trpělivost

Dana Klusoňová

1. Jste absolventem vyšší odborné školy, vysoké školy nebo obou těchto škol?

- Vyšší odborná škola
- Vysoká škola
- Obě školy

2. Proč jste se rozhodli studovat obor zaměřený na sociální práci?

3. Byli jste spokojeni se skladbou předmětů oboru, který jste studovali?

- ano
- ne

4. Domníváte se, že získané znalosti a dovednosti jsou/budou dostačující pro praxi?

- Studenti VOŠ – ano ne
- Studenti VŠ - ano ne

V případě, že se domníváte, že ne, jaký je Váš názor popřípadě názor

5. Myslíte si, že vzdělání na vyšší odborné škole zajistí kvalitní provádění činnosti v oblasti sociální sféry?

- Ano
- Ne
- Váš názor

6. Otázka pro absolventy VOŠ - uvažovali jste /uvažujete o dalším vzdělávání v této oblasti nebo již studujete VŠ s tímto zaměřením?

- Ano, uvažuji o studiu na VŠ
- Ano, již studuji na VŠ
- Ne, neuvažuji o dalším vzdělávání

7. Jakou máte představu o svém uplatnění v praxi v oblasti sociální práce?

8. Myslíte si, že vyšší stupeň vzdělání Vám zajistí větší možnosti uplatnění se v sociální oblasti?

- Ano
- Ne

9. Preferujete/máte zájem o práci ve veřejné správě, státní správě a samosprávě, neziskových organizacích, či dalších organizacích zabývajících se sociální prací?

- veřejná správa
- státní správa a samospráva
- neziskové organizace
- jiné

10. Pro absolventy, kteří již v sociální oblasti pracují – jak dlouho jste hledali práci v tomto oboru?